

Sneh to je radosť
i starosť

STRANA 7

Sochy známe
aj neznáme

STRANY 8 - 10

O mori na
Devínskej Kobyle

STRANY 12 - 13

Adlerka pre
verejnú otvorenú

STRANY 14 - 15

Ľadové medvede,
klobásovi majstri

STRANA 21

HOBA hostila
medzinárodný turnaj

STRANA 22

NA VIANOCE DOSTALI DÚBRAVČANIA AJ NOVÝ MULTIFUNKČNÝ AREÁL

Rok 2023: Športoviská i cesty

Župa otvorila moderný, športovo-rekreačný areál, na SPŠE Karola Adlera. Verejnosti je prístupný cez nový rezervačný systém. Mestská časť dokončila viacero projektov. Pozreli sme sa, čo sa počas roka 2023 podarilo.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Prestup na vlak je blízko. Článok pod týmto názvom a s termínom dokončenia tento rok sme písali v apríli 2022, vlni text s termínom 2024. Teraz sú akékoľvek dátumy a aj celý projekt nejasný. Zastávku železníc v blízkosti Borov stopla totiž Saratovská. Predĺženie ulice, ktoré je zámerom hlavného mesta. O projekte Terminálu integrovanej dopravy Lamačská brána sme sa porozprávali na 4. strane so železnicami aj mestom.

Inú dopravnú stavbu, rozšírenie Harmincovej ulice na štvorpruh, sa podarilo dokončiť v roku 2023. Výraznou zmenou v Dúbravke prešla aj Nejedlého ulica, ktorú mestská časť kompletne rekonštruovala.

K udalostiam roka patrili aj obnovené športoviská či malá telocvičňa. V decembri Bratislavský samosprávny kraj otváral Adlerku, obnovený multifunkčný športový areál na SPŠE Karola Adlera, ktorý župa začala projektovať už v roku 2009. Jeho súčasťou je futbalové ihrisko, 300 metrový bežecký ovál vrátane šprintárskej rovinky, sektor na skok do diaľky a vrh guľou, workoutové prvky na cvičenie, krytá tribúna a zázemie. Kraj tu celkovo preinvestoval viac ako 1,4 milióna eur.

Nové „športovisko“, presnejšie venčisko s agility prvkami na cvičenie, dostali aj psy. Mestská časť dokončila v roku 2023 nový psí výbeh na Dražikej.

Viac na stranách 2-4, 14-15

PLAMIEŇOK Z BETLEHEMA AJ CHARITATÍVNA AKCIA

K Anjelskej kapustnici prišlo svetlo

Mama samoživiteľka so synom s ťažkou formou autizmu. Nemôže sa zamestnať, keďže syn potrebuje celodennú starostlivosť.

Nefahký osud Dúbravčanky, ktorej sa rozhodli ľudia pomôcť počas šiesteho ročníka predvianočnej charitatívnej akcie s názvom Anjelská kapustnica. Organizoval ju dúbavský Daniel s pub na Ulici kpt. Rašu v spolupráci s mestskou časťou.

Cieľom podujatia je pomôcť, potešiť, prísť sa...Spolu s Dúbravčanmi sa to podarilo. Dokopy sa zo symbolického predaja kapustnice vyzbieralo 518 eur pre dúbavskú mamičku.

Druhý rok sa podujatie spojilo aj s

Svetlo priniesli dúbavskí skauti 11. zboru Biele delfíny. Foto: Lucia Marcinátová

plamienkom z Betlehema, ktorý prinášajú už tradične dúbavskí skauti 11. zboru Biele delfíny. Slávnostne ho odovzdali Dúbravčanom, aby sa jeho

odkaz šíril ďalej. Plamienok Betlehemskeho svetla sa každoročne pred Vianocami odpaľuje z plamienka horiaceho v Bazilike Narodenia Pána v Betleheme. Svetlo roznášajú skauti do miest a obcí po celej Európe a tiež do niekoľkých amerických krajín. Väčšinou býva najskôr letecky dopravené do Viedne, odkiaľ sa ďalej šíri obvykle po železnici. Slovenskí skauti vynášajú každoročne Betlehemske svetlo dokonca aj na Lomnický štít.

Posolstvo Betlehemskeho svetla spája každý rok všetkých ľudí dobrej vôle a je neodmysliteľnou súčasťou pokoja vianočných sviatkov.

(lum)

ANKETA SO ŽUPNÝMI POSLANCAMI ZA DÚBRAVKU

1. Ktorý dokončený alebo skoro dokončený župný projekt v Dúbravke považujete za najväčší úspech?

2. A aký projekt či jeho rozbehnutie, začatie alebo dokončenie chcete presadiť v tomto volebnom období?

TOMÁŠ HUSÁR

Veľmi sa teším, že v tomto roku Bratislavský samosprávny kraj dokončil alebo čoskoro dokončí dve obrovské investície do škôl v Dúbravke. A to Centrum odborného vzdelávania a prípravy na Harmincovej a vonkajší areál na SPŠE K. Adlera. Celkovo išlo o investíciu vo výške cez 4,5 milióna EUR, čo je pre Dúbravku nepredstaviteľný objem peňazí.

Z BSK prišla tento rok aj ďalšia dobrá správa – právoplatné stavebné povolenie na Cyklostadu do Lamača. To je projekt, na ktorom pracujeme už deväť rokov a verím, že sa blížíme do finále. Na rade je momentálne magistrát, ktorý vykupuje pozemky pod budúci cyklotrasami, ktoré prepoja sídlisko a samotný cyklostad.

JURAJ ŠTEKLÁČ

Ako vicežupana, no aj ľudsky ako človeka, lekára, otca ma tešia investície kraja do oblasti umenia, škôl, vzdelávania a športu. Spomeniem zreštaurované dielo Erny Masarovičovej na fasáde internátu na Saratovskej, či dokončený multifunkčný areál pri SPŠE Karola Adlera, ktorý bude slúžiť aj klubom a žiakom.

Ďalej je to vznik centra odborného vzdelávania a prípravy pre potravinárstvo. Komplexnou rekonštrukciou prešli v stredoškolskej budove na Harmincovej štyri podlažia budovy. Privítať a rozvíjať žiakov by mali od septembra.

V Dúbravke sídli tiež skvelé zariadenie a Centrum sociálnych služieb Karola Matulaya, teší ma jeho rozvoj.

MARTIN ZAŤOVIČ

Veľmi sa teším, že v Dúbravke máme zrekonštruovaný ďalší školský športový areál. Ide o areál SPŠE Karola Adlera. Tento projekt patril medzi moje priority od doby, keď som sa stal poslancom BSK. Ďakujem všetkým, ktorí sa na projekte podieľali, ale najmä BSK na čele so županom Jurajom Drobom a súčasným aj predchádzajúcim župným poslancom za Dúbravku Jurajovi Káčerovi, Milanovi Trstenkému, Jurajovi Štekláčovi a Tomášovi Husárovi.

Verím, že sa budúci rok podarí pokročiť vo výstavbe cyklostadu do Lamača a s ním spojených cyklotrás. V súčasnosti je na ťahu najmä hlavné mesto, ktoré rieši výkup pozemkov.

NOVÁ ULICA, NOVÁ TELOCVIČŇA, PSÍ VÝBEH AJ PRESŤAHOVANÉ

Vhlave sa nám opäť vynoril vtipný slogan, ktorý sa dal čítať na stánku s výnom na vianočných trhoch. „Čo si nepamätám, to sa nestalo.“ Preto, aby sa nezabudlo, no aj pripomenulo, zhodnotilo, porovnálo, považovalo, sme sa obzreli za odchádzajúcim rokom 2023. Navštívili sme jednotlivé oddelenia a ich vedúcich. Prinášame prehľad udalostí roka v Dúbravke.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Už siedmy rok školské budovy počas prázdnin neoddychujú, namiesto detí ich plnia robotníci. A hoci sa veľa opravilo, zrekonštruovalo, zmenilo, práce je stále dosť, možno aj keby prázdniny trvali v duchu románu Julesa Verna dva roky.

Veľká rekonštrukcia malej telocvične. Tak by sa dalo nazvať obnovenú telocvičňu aj s vymenenou podlahou v náradovni, ktorá víťala žiakov po letných prázdninách na Základnej škole Nejedlého. Išlo o najväčšiu investíciu v školských priestoroch uplynulého leta.

Mestská časť pokračovala v postupnej rekonštrukcii školských kuchýň, a to v Základnej škole Pri križi a v Materskej škole Ušiakova. V piatich materských a v štyroch základných školách mestská časť vymieňala počas prázdnin podlahy.

Na Základnej škole Pri križi sa dokončil projekt fotovoltiky od ZSE, namontovali sa už fotovoltické panely, ktoré dokážu vyrábať elektrinu zo slnka. Podobné projekty Dúbravka pripravuje do budúcnosti aj v iných školských budovách. Počas roku 2023 sa mestskej časti podarilo získať viac než 1,6 milióna eur z externých zdrojov do jej rozvoja.

KULTÚRNE TOALETY V KULTURÁKU

Spolu s vedúcim oddelenia hospodárskej správy Františkom Novákom sme nazreli aj do domu kultúry. Najväčšou investíciou tu bola prestavba nefunkčnej kotolne na šatne pre takzvanú rýchlu rotu, čiže terénnych zamestnancov oddelenia životného prostredia. Mestská časť v dome kultúry tiež vymieňala svetlá. Koncom mája tu pribudol i schodolez. Pomáha divákovi či účinkujúcim pri prekonávaní schodov do modrej a červenej sály.

Debarierizáciu prešla počas februára aj miestna knižnica, mestská časť tu v rámci projektu Do knižnice bez bariér, ktorý podporila dotácia z Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, namontovala na schodisko bezbariérovú plošinu. Podobne sa vďaka prestavbe stal bezbariérovým aj vstup do knižnice.

Udalosti roka

Veľká premena malých priestorov v kulturáku sa týkala toaliet. Počas júna mestská časť začala s rekonštrukciou sociálnych zariadení a okrem domu kultúry má obnovené toalety aj Materská škola Švantnerova a presťahované Rodinné centrum Macko.

NOVÉ PRIESTORY PRE RODINNÉ CENTRUM

Hospodárska správa a oddelenie životného prostredia pomáhali a vytvárali priestory pre presťahovanie rodinného centra z budovy na Sekurisovej z objektu, kde sídli aj miestna knižnica, do školskej budovy na Bilíkovej. Mestská časť do prípravy rodinného centra investovala takmer 50-tisíc eur. Pre bezbariérovosť vybudovala pri vstupe do nového rodinného centra nájazdovú rampu pre kočíky.

Okrem plánovaných rekonštrukcií hasilo oddelenie Hospodárskej správy aj havárie v školských budovách a objektoch mestskej časti, riešilo zatekanie do budov, opravy prasklín, výmeny dverí a aj vybavenie kuchýň základných i materských škôl.

MIESTA V MATERSKEJ ŠKOLE A INFORMOVANOSŤ

So školami súviseli aj každoročné zápisy do základných a materských škôl. Všetky prihlásené deti, ktoré dovŕšili vek tri roky do 31. augusta 2023 a staršie, dostali miesto v materskej škole. Umiestniť sa ich v Dúbravke poradilo vďaka otvoreniu dvoch nových materských škôl v mestskej časti od roku 2017. Už šiesty rok mestská časť zapisuje deti elektronicky. Cieľom je zrýchliť a zefektívniť postupy.

Novinku tohto roku vidieť aj na fasáde miestneho úradu na Žatevnej 4. Ide o elektronickú úradnú tabuľu pre zobrazovanie dokumentov. Dúbravčania sa tak dostanú rýchlo a jednoducho k informáciám a navyše kedykoľvek potrebujú. Rady či odporúčania tu nájdú aj návštevníci mestskej časti, turisti.

PREMENA NEJEDLÉHO ULICE

Kým najväčšou investíciou na školách bola rekonštrukcia malej telocvične na Základnej škole Nejedlého, v uliciach to bola rekonštrukcia Nejedlého. Trvala približne štyri mesiace a išlo vôbec o najväčšiu investíciu mestskej časti do dopravnej infraštruktúry v dĺžke takmer jedného kilometra a rozlohe 6 730 metrov štvorcových.

Rekonštrukcia Nejedlého ulice priniesla nový asfalt na komunikácii, chodníkoch, parkovisku, jej súčasťou bola výmena obrubníkov, úpra-

va vpustí a nová vpusť s napojením na kanalizáciu, výmena a oprava 27 kanalizačných poklopov, nový vyvýšený priechod pre chodcov, dva nové stĺpy a svietidlá verejného osvetlenia, navýšenie počtu parkovacích miest, výmena asfaltu za dlažbu pri vstupe do Základnej školy Nejedlého, vybudovanie zeleného cestného ostrovčeka či výmena 10 zahradzovacích stĺpikov podľa manuálu magistrátu.

Zrekonštruovaním ulice sa mestskej časti podarilo navýšiť počet parkovacích miest pred Základnou školou Nejedlého, pri knižnici a na Sekurisovej ulici a zachovať 29 parkovacích miest, ktoré by po zavedení takzvanej chodníkovej novely zanikli.

V súvislosti s parkovaním, takzvanou chodníkovou novelou a prípravou na PAAS, čiže mestský parkovací systém, oddelenie územného rozvoja zabezpečovalo kompletnú projektovú prípravu pre celé územie mestskej časti. Na 25 uliciach preto mestská časť urobila nové dopravné značenie.

Projekt PAAS zóny číslo 1 prerokoval magistrát s Dúbravčanmi v Dome kultúry Dúbravka, zóny 2, 3 a 4 prekovali počas decembra online.

„V rámci bezpečnosti cestnej premávky, respektíve chodcov, sme osadili tri spomaľovače - retardéry na uliciach Tranovského, Hanulova a Nejedlého,“ dodal Pavel Gašparovič, vedúci oddelenia územného rozvoja.

Počas roka opravovala mestská časť na viacerých miestach výtlky na komunikáciách, robotníkov sa dalo vidieť na uliciach - Bezekova, Sokolíkova, Talichova, J. Hronca, Chrobakova, L. Zúbka, Bošáňho, Bazovského, Landauova, Alexyho, Bilíkova, Ulica kpt. J. Rašu, Sekurisova, Tranovského, Fedáková, Cabanova, Kajerka. Väčšej úpravy sa dočkala Bilíkova, kde v priestoroch ulice Bilíkova č.10 – 20 prebiehala výmena asfaltového povrchu.

VEREJNÝ PRIESTOR NÁŠ KAŽDODENNÝ

Ihriská, športoviská, stromy, kvety, čistota, lavičky, koše, vraky aj psíky. Zmeny v uliciach, vo verejných priestoroch. Za tým všetkým stoja zamestnanci oddelenia životného prostredia. Najviditeľnejšia bola premena športovísk.

Mestská časť modernizovala dve multifunkčné ihriská – v areáli Základnej školy Nejedlého a pri Dune a pracovala aj v areáli Základnej školy Sokolíkova, konkrétne na odvodnení bežeckej dráhy športoviska. Pri tunajšom novom bežeckom areáli pribudla tribúna, vstup do areálu sa zmenil na bezbariérový. Podarilo sa tiež odvieť dažďovú vodu mimo športový areál.

MATERSKÉ CENTRUM. AKÉ BOLI UDALOSTI V MESTSKEJ ČASTI?

v Dúbravke

Okrem športovísk obnovilo oddelenie životného prostredia aj sedem detských ihrísk. K novinkám na ihriskách patria napríklad solárne svetlá v Parku Pekníkova, LOX skrinky na požíčanie športových potrieb - rovnako v Parku Pekníkova, ako aj pri multifunkčnom ihrisku Duna, trampolíny na detskom ihrisku Bublinka pri Základnej škole Pri kríži, ktoré si vybrali obyvatelia v anketе.

Vo verejnom priestore mestská časť vysadila počas roka 95 nových stromov, 68 kríkov a 450 metrov štvorcových kvetov. V súvislosti s kvetinkami zabezpečilo oddelenie životného prostredia až 20-tisíc cibuliek tulipánov na rozdávanie Dúbravčanom.

„Pokračuje tiež projekt Dúbravské včielky s cieľom dostať do povedomia verejnosti informácie o úlohe včiel v ekosystéme, možnostiach chovu a vytvoriť im vhodné podmienky na život v mestskom prostredí,“ približuje Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia. Tento rok sa podarilo stočiť 70 kíl medu. „Do verejného priestoru sme osadili 80 nových lavičiek a 39 nových košov.“

Mestskej časti sa podarilo počas roka zlikvidovať štyri čierne skládky a odstrániť z ulíc štyri vraky. Pre lepšiu čistotu a pomoc obyvateľom pristavilo oddelenie životného prostredia tento

rok až 256 veľkokapacitných kontajnerov. Dobrou správou pre všetkých dúbravských psičkárov je dokončenie nového psieho výbehu na Dražickej, a to hneď vedľa súčasného výbehu. Pribudli tu nové agility prvky, lavičky, pitná fontánka i živý plot.

**PRE SENIOROV
AJ JUNIOROV**

Zbierka školských pomôcok, prednášky pre seniorov aj rodičov, opatrovateľská služba, či dovoz obedov ako pomoc Dúbravčanom v hmotnej núdzi. Za tým všetkým sa skrývajú energické a usmievavé dámy z oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva.

Tento rok prišlo oddelenie s viacerými novinkami. „Zorganizovali sme tri prednášky pre seniorov z denných centier na tému posudkovej činnosti, čiže sme hovorili o tom, ako požiadať o opatrovateľskú službu, o umiestnenie do zariadenia sociálnych služieb a podobne a tiež štyri vzdelávacie semináre pre 66 rodičov,“ približuje Dominika Malačinová vedúca oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva.

Oddelenie sa po niekoľkoročnej pauze vrátilo k tradícii darovanie krvi v KC Fontána. „Na Dúbravskú kvapku krvi prišlo 36 darcov, darovať krv mohlo 29,“ dodala Malačinová.

Záujem majú dúbravskí seniori o podujatia a aktivity, 490 seniorov združujú štyri denné centrá. Okrem denných centier aktívne funguje aj Rada seniorov v Dúbravke ako poradný orgán starostu mestskej časti a tiež organizácie so záujmovou činnosťou pre seniorov - Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska, Miestny spolok Slovenského červeného kríža a Miestny odbor Matice slovenskej Bratislava-Dúbravka. Každá z organizácií, ale aj všetky spoločne, pripravujú pre seniorov rôzne aktivity - športové, kultúrne, vzdelávacie, dobročinné alebo výlety. Stačí ich skontaktovať, prísť, zapojiť sa.

Seniori sa stretávajú aj na spoločných obedoch. V Dúbravke sa môžu stravovať v jedálni na Strednej elektrotechnickej škole na ulici Karola Adlera alebo si chodiť vziať obedy zo Základnej školy na Sokolíkovej.

Počas roka poskytla mestská časť príspevok 189 seniorom celoročne, čo je dokopy 20 515 obedov. Seniori majú záujem aj o dovoz obedov. Denne dovažuje mestská časť teplé jedlo 117 obyvateľom.

Veľa čísel, veľa informácií, veľa urobenej práce, no aj práce, ktorá nás ešte len čaká. O plánoch na nový rok, ktorý sa začína, budeme informovať v najbližšom čísle Dúbravských novín.

**ANKETA S MESTSKÝMI
POSLANCAMI
ZA DÚBRAVKU**

1. Ktorý dokončený mestský projekt v Dúbravke považujete za najväčší úspech?

2. Aký mestský projekt či jeho dokončenie chcete presadiť v tomto volebnom období?

ZDENKA ZAŤOVIČOVÁ

Najviac ma teší, že sa podarila ďalšia, zatiaľ najväčšia investícia do zimného štadióna. Po nových šatniach, tribúne, mantineloch sa tento rok podarilo vybudovať novú ľadovú plochu s chladiacou technikou. Vďaka mojej aktivite vznikli nové športoviská a boli aj finančne podporené viaceré športové kluby či občianske združenia.

Tiež sa po mnohých rokoch trápenia podarilo rozšíriť Harmincovu ulicu z 2 na 4 prúdy. Budem rada ak sa bude pokračovať v naplňovaní, ale i rozbehnutých projektoch, napr. vybudovanie zberného dvora, oprava podchodu Saratov a rekonštrukcia námestia pri Dome služieb, ktoré dlhodobšie patria medzi moje priority.

DÁVID DEJ

Verím, že sa Dúbravka dočká predĺženia Saratovskej. Tento projekt magistrát navrhol ešte v roku 2018. Dopravné prepojenie Dúbravky a Lamača, ktoré denne využíva množstvo občanov, nie je uspokojivé. Práve predĺženie Saratovskej by tento problém mohlo vyriešiť.

Mám rovnako radosť z rozšírenia Harmincovej. Tento dopravný uzol odbremenil dennodenné zápchy. Cieľom by však nemalo byť len rozširovanie jazdných pruhov, ale posilňovať tiež možnosť udržateľnej dopravy. Konkrétne cyklo dopravy, ale na to je potrebné mať i bezpečnú a kvalitnú infraštruktúru. Podporím túto iniciatívu ako mestský poslanec, aby popri Harmincovej bola dokončená aj dostupná cyklotrasa.

JURAJ KÁČER

Som rád, že sa podarilo rozšírenie Harmincovej ulice, pre ktorú som do komunálnej politiky vstúpil. Hrdý som na nové multifunkčné ihrisko na Sokolíkovej, kde dnes trávim čas s mojimi deťmi. Vyhľadávame tiež zrekonštruované hokejbalové ihrisko na Pekníkovej. Modernizáciu športovísk som vnímal ako svoj dlh pre ďalšie generácie Dúbravčanov.

V nasledujúcom období vidím dve obrovské výzvy, ktoré by mali zlepšiť prostredie a komfort obyvateľov. Premeniť verejný priestor pri Dome služieb, ktorý je v žalostnom stave. Druhou prioritou je zberný dvor, aby Dúbravčania nemuseli odvážať odpad do kilometre vzdialených, iných častí.

Reliéfne štítky uľahčia triedenie

Spoločnosť OLO, hlavné mesto a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovencek pristúpili k spoločnému projektu, a to sprístupňovanie vynašania a triedenia odpadu aj zrakovo znevýhodneným obyvateľom. Pre slabozrakých, nevidiacich Bratislavčanov a Bratislavčanky označili 150 zberných nádob.

Pri projekte sa organizátori inšpirovali podnetom od nevidiacej obyvateľky Dušany z Bratislavy. „Človek, ktorý vidí, zoberie plastový obal a vyhodí ho do nádoby žltej farby. Nevidiaci, ale aj niektorí slabozrakí potrebujú najskôr zistiť, ktorá nádoba je žltá, teda na plast. Pokiaľ vynášame odpad bez pomoci rodinného príslušníka či asistenta, musí nám pri identifikácii pomôcť biela palica, ktorá pri dotyku s nádobou vydá charakteristický kovový alebo plastový zvuk. V horšom prípade musíme prehmatávať celé veko, aby sme podľa otvoru vedeli, či stojíme pri nádobe určenej na plast, papier, sklo, zmesák alebo kuchynský bioodpad. Štítky s piktoqramami a nápsmi v Braillovom písme a reliéfnej latinke nám pomôžu nielen správne a hygienicky triediť, ale tiež posilnia našu samostatnosť a sebadôveru.“ Reliéfne štítky sú vyrobené z plastu, majú rozmer 10 x 10 centimetrov a s farbou príslušnej zbernej nádoby. Podklad je v porovnaní s písmom a liniami piktoqramu kontrastný, aby ho dokázali bez ťažkostí vnímať aj slabozrakí obyvatelia. V hornej polovici štítku sa nachádza piktoqram symbolizujúci druh odpadu, ktorý sa do danej nádoby zbiera. V dolnej polovici štítku je názov odpadu v reliéfnej latinke a pod tým aj v Braillovom písme. Jedinú výnimku má štítko na zmesový komunálny odpad, ktorý je bez piktoqramu.

(lum, olo)

PRESTUPOVANIE NA VLAK V BLÍZKOSTI DÚBRAVKY JE OTÁZNE

Zastávku železníc stopla Saratovská

Terminál integrovanej dopravu Lamačská brána, takzvaný TIOP 2, v blízkosti Borov, mal byť dokončený najskôr v roku 2023, potom v roku 2024. So stavbou sa ešte ani nezačalo a je otázne, kedy a či vôbec sa začne. Projekt totiž súvisí aj predĺžením Saratovskej ulice, ktoré je zámerom hlavného mesta a jeho spustenie je neisté.

Na aprílovom zastupiteľstve dúbavských poslancov schválili predaj pozemkov spoločnosti Železnice Slovenskej republiky pre výstavbu Terminálu integrovanej osobnej prepravy v Bratislave – Lamačská brána. Tvoríť ho má zastávka s dvomi nástupiskami na dvojkolajnej trati medzistaničného úseku ŽST Devínska Nová Ves – ŽST Bratislava Lamač. Projekt zohľadňuje aj požiadavku na výhľadové dobudovanie tretej traťovej koľaje.

Zastávka by mala byť prístupná z predĺženej Saratovskej ulice z oboch strán trate schodišťami a výťahmi s priamym výstupom na nástupištia, má byť bezbariérová a vybavená prístreškami, automatmi, informačným systémom a mobiliárom.

Projekt je financovaný z eurofondov v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Jeho výstavba a spustenie však závisí od predĺženia Saratovskej ulice.

TERMINÁL ČAKÁ

Lucia Lizáková, procesný manažér ŽSR hovorí, že projekty terminálu a predĺženia Saratovskej sú technicky, konštrukčne, inžiniersky a stavebne priamo previazané. „Stavba terminálu do tohto času vypracovala zlúčenú projektovú dokumentáciu pre stavebné povolenie a realizáciu stavby a zároveň bolo vydané jedno z dvoch stavebných povolení, ktoré sú potrebné

Vizualizácia Lamačskej brány.

Zdroj: Dopravoprojekt

TIOPY BRATISLAVA

- TIOP č. 7 Bratislava – Vrakuňa – vo výstavbe.
- TIOP č. 2 Bratislava – Lamačská brána je v riešení inžinierskej činnosti.
- TIOP č. 6 Bratislava – Ružinov – v projektovej príprave.
- TIOP č. 3 – Železnice v súčasnom krátkodobom časovom horizonte neplánujú stavebne realizovať
- TIOP č. 3 Bratislava – Patrónka, ale v riešení je TIOP Železná studienka, ktorú projekčne zabezpečuje iný investor než ŽSR.

(Zdroj: ŽSR)

pre začatie stavebných prác.“

Stavebné povolenie mesta pre predĺženie Saratovskej ulice obsahuje aj prevádzkové súbory a stavebné objekty železničného charakteru. Podľa Lizákovskej nie je preto možné vydanie ďalšieho stavebného povolenia na tieto prevádzkové súbory a stavebné objekty železníc. „Stavebné povolenie hlavného mesta sa musí buď rozšíriť o potrebné objekty železnice alebo zrušiť a železnice požiadajú o vydanie časti stavebného povolenia pre spoločné stavebné objekty. V tejto záležitosti prebiehajú rokovania medzi zúčastnenými stranami.“

Rokovania hlavného mesta a železníc potvrdzuje aj bratislavský hovorca

Peter Bubla. „Ohľadne projektu predĺženia Saratovskej sme stále v štádiu rokovaní so ŽSR a ministerstvom dopravy.“

PRAVIDELNÉ INTERPELÁCIE

Starosta Martin Zaťovič pravidelne interpeluje hlavné mesto a aj ministerstvo dopravy, žiada o stretnutie a riešenie.

Na projekt sa hlavného mesta pýtala aj mestská poslankyňa za Dúbravku Zdenka Zaťovičová.

Podľa vyjadrení Martina Kollárika, vedúceho oddelenia činnosti mestskej rady a mestského zastupiteľstva, sa projekt predĺženia Saratovskej aktuálne nedá realizovať, keďže proces prípravy žiadosti o nenávratný finančný príspevok projektu bol ukončený. Nie je vrah možné financovať miestnu komunikáciu vo viac rozvinutom regióne.

Na otázku, či padne tento projekt, keď nepríde k predĺženiu Saratovskej, železnice odpovedali, že pracujú aj s variantom bez predĺženia Saratovskej. „Vzhľadom na nejednoznačnosť termínov, ako aj časových dopadov, železnice pristúpili k vypracovaniu svojej projektovej dokumentácie tak, aby bola možná samostatná realizácia stavby TIOP 2,“ dodala Lizáková.

Terminály integrovanej dopravy majú umožniť prestup medzi koľajovou dopravou a MHD.

LINKA ZO ZÁHORSKEJ PRE ŠKOLÁKOV

Pozrušení autobusového spojenia Dúbravky a Záhorskej Bystrice prišiel dopravný podnik s alternatívou. Predĺžením linky 36 zo Záhorskej Bystrice k OC Bory. K zmene pristúpil dopravca 10. decembra po diskusií so Záhorskou Bystricou. K prioritám samosprávy patrilo priame spojenie s OC Bory a doprava žiakov do Dúbravky. Preto spoje linky 36 predĺžili nielen k Borom, ale vo vybraných intervaloch aj do Dúbravky na Zatevní, kam prídu ako školská linka Šk16. Zvyšné spoje končia pri OC Bory.

PETER HLEDÍK V DOME KULTÚRY

Herec, režisér, scenárista a zakladateľ medzinárodného filmového festivalu v Trenčianskych Tepliciach Peter Hledík prijal pozvanie do domu kultúry. Prednášku nielen o festivale zorganizovali Miestny odbor Jednoty dôchodcov Slovenska s mestskou časťou.

AKO A KEDY KONTAKTOVAŤ POLÍCIU?

Verejný poriadok v mestskej časti zabezpečujú a dohliadajú nad ním príslušníci policajného zboru SR a pracovníci mestskej polície Bratislava. V prípade, ak má niekto podozrenie, že dochádza k jeho narušeniu protiprávnym konaním, je potrebné kontaktovať políciu. Podozrenie z trestného činu treba hlásiť štátnej polícii. Telefonicky – 158, 112. Osobne – Polícia SR – Obvodné oddelenie PZ Dúbravka, Saratovská 3081. V prípade záujmu o prednášku na školách či pre seniorov kontaktujte - orpzb4@minv.sk.

PRASKLO POTRUBIE, POMOHLI HASIČI

Decembrové prasknutie potrubia na Ulici kpt. Rašu potrápilo aj Gymnázium Bilíkova. Zatopilo pivnicu a areál. Pri odčerpávaní vody pomohli aj dúbavskí dobrovoľní hasiči, starosta Martin Zaťovič a poslanec Štefan Maceják, ktorý zabezpečoval čaj a kávu.

ZBER STROMČEKOV BUDE OD 4. JANUÁRA DO 16. FEBRUÁRA 2024

Živé stromčeky do ohrádok

Po Bratislave rozmiestnilo mesto 700 drevených ohrádok určených na odkladanie ihličnatých symbolov Vianoc. Vyrobené sú z kalamitného dreva bratislavských Mestských lesov a používajú sa každý rok opakovane.

Magistrát, dve bratislavské mestské organizácie, spoločnosť BUČINA EKO, IKEA Industry a nábytkárska spoločnosť IKEA sa už po druhý raz podieľajú na iniciatíve, ktorá mení Vianoce na viac udržateľné a cirkulárne.

„Teší ma, že sme našli využitie pre použité a odzdobené vianočné stromčeky, z ktorých sa stanú knižnice a poputujú do centra voľného času, základných umeleckých škôl alebo ku konkrétnym deťom do rodín. Som rád, že takto môžeme pokračovať v robení radosti aj po Vianociach,“ hovorí Matúš Vallo, primátor Bratislavy.

Pre IKEA je projekt Druhý život stromčekom unikátny z celosvetového hľadiska.

„Zozbierané stromčeky budú spracované a premenia sa opäť na sériu knižníc BILLY, z ktorých časť venujeme späť komunite. Zvyšné knižnice vyrobené z vianočných stromčiekov si budú môcť zákazníci kúpiť v obchodnom dome IKEA Bratislava,“ hovorí Lucia Klečková, riaditeľka obchodného domu IKEA Bratislava.

STROMČEKY BEZ OZDÔB

Riadne odzdobené stromčeky treba odložiť do ohrádok, výnimočne na iné, vopred určené miesto.

„Do ohrádok nepatrí odpad zo záhrad a ani zmesový komunálny odpad. V prípade, ak obyvatelky a obyvatelia nemajú vo svojej blízkosti ohrádku, môžu stromčeky odložiť aj do kompostovacieho zásobníka alebo hneď zbernej nádoby na záhradný bioodpad. Vo výnimočných prípadoch do stanovišťa zberných nádob, pri ro-

dinných domoch k zvonom na sklo. Bratislavčanky a Bratislavčania môžu využiť aj Zberný dvor OLO,“ dodáva Martina Čechová, manažérka cirkulárnej ekonomiky OLO.

ODVOZ VO ŠTVRTOK

Odvoz vyzbieraných stromčiekov zabezpečí OLO a bude prebiehať od 4. januára do 16. februára 2024. V Dúbravke sa majú stromčeky z ohrádok odvážať štvrtky.

Na stránke www.olo.sk/stromceky nájdú obyvatelky a obyvatelia interaktívnu mapu, kde si vyhľadajú najbližšiu drevenú ohrádku, do ktorej môžu vložiť svoj odzdobený stromček

alebo zaslať podnet v prípade plných alebo poškodených ohrádok.

Len za minulú sezónu sa iniciátorom projektu podarilo vyzbierať približne 43 000 bratislavských stromčiekov v hmotnosti 237 ton, z ktorých sa stali knižnice. Časť týchto recyklovaných knižníc, naplnených knihami z KOLO – Bratislavského centra opätovného použitia, darovali iniciátori projektu organizáciám venujúcim sa deťom, seniorom či ľuďom bez domova. Mesto zaviedlo projekt v roku 2021 a prvé dve sezóny vznikali zo stromčiekov kompost. Doteraz sa celkovo zhodnotilo približne 110 000 živých vianočných stromčiekov v hmotnosti viac ako 600 ton. (lum)

Nové stromy do ulíc

Prvé nové stromy zasadila mestská časť túto jeseň na zelenej ploche na Bilíkovej a Ožvoldíkovej ulici na ploche medzi základnou a strednou školou. Ďalšou lokalitou, kde stromy pribudnú, je Park Horanská studňa. Celkovo ich pribudne takmer sto.

Umiestnenie stromov prednámávali kolíky v zemi. Vytyčovanie inžinierskych sietí je v prostredí zaťaženom sieťami nevyhnutnosťou. Miesta výsadby nemôžu zasahovať do ochranných pásiem inžinierskych sietí.

Výsadbu v Dúbravke plánuje aj magistrát. Dokopy 38 stromov chce sadiť na uliciach Saratovská, Trhová, Tavaríkova osada a tiež medzi Základnou školou Pri kríži a strednou elektrotechnickou.

Oddelenie životného prostredia oživuje verejné priestory novými stromami už niekoľko rokov. Ich počet sa postupne zvyšoval. V roku 2015 pribudlo 20 stromov, v 2016 to bolo 31 stromov, v 2017 viac než 50, a od 2018 je to každoročne približne stovka nových stromov. Zväčša ide o takzvanú náhradnú výsadbu, čiže tú, ktorú určuje povoľovací orgán pri výrubových konaniach. Viaceré drevinu však pribudnú aj v rámci projektových zámerov pri revitalizácii verejných priestorov.

K prioritám mestskej časti patrí aj starostlivosť o zeleň. Staré stromy potrebujú zdravotné a bezpečnostné rezy. Pri mladých stromoch je potrebná intenzívnejšia starostlivosť v prvých troch rokoch. Pravidelná zálievka, kontrola a oprava ukotvení stromov, odburiňovanie výsadbovej misy a oprava ochranného náteru kmeňov sú nevyhnutné úkony, na zabezpečenie ujetelnosti mladej výsadby.

K starostlivosti patrí tiež monitoring a manažment invázičných drevín na území mestskej časti. (žp, lum)

DÚBRAVČANIA UKÁZALI DOBRÉ SRDCE

Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva miestneho úradu organizovalo už druhý rok iniciatívu Staň sa Ježiškom. Počas novembra skompletizovalo zoznam detí do sociálne znevýhodneného prostredia z Dúbravky. Práve im bolo možné pripraviť darček, pričarať tak krajšie Vianoce. Vďaka dobrým srdciam Dúbravčanov nebolo žiadne dieťa pri pohľade na vianočný stromček smutné. Druhý ročník tejto zbierky totiž mestská časť ukončila s tým, že každé dieťa malo svojho darcu „Ježiška“.

PRED VIANOCAMI VÍTALI DÚBRAVČANOV

Tradične milé a tradične niekoľkokrát do roka. Mestská časť organizovala počas decembra Víťanie detí do života, privítala 17 nových Dúbravčanov. Ak sa vám narodil nový Dúbravčan, Dúbravčanka, na slávnosť sa prihlasuje na oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva.

DEŇ DOBRÝCH SKUTKOV AJ NA ÚRADE

Najskôr zamestnanci miestneho úradu zorganizovali medzi sebou swap - teda formu cirkulácie vecí, či už oblečenia, hračiek alebo potrieb do domácnosti. Potom vyhlásil úrad pri príležitosti Dňa dobrých skutkov, tzv. #GivingTuesday verejnú zbierku konkrétnych vecí, ktoré potrebovali jednotlivé organizácie. Všetci vyzbierané veci zanesli pre Vianoce zamestnanci úradu tím, ktorí to potrebujú: Azylové centrum Betánia Malacky i Krízovému centru Brána do života Petržalka. Ďakujeme!

ZBIERKA PRE PSÍ ÚTULOK

Mestská časť a mestskí a miestni poslanci pokračovali v zbierke pre psí útulok. Veci prinášali Dúbravčania do domu kultúry a poslanci k tomu dokúpili aj potrebné krmivo. Zbierku odovzdali starosta s poslancami útulku Slobody zvierat na Poliankach krátko pred Vianocami.

Oslovte vyše 37 000

DÚBRAVČANOV

CENNÍK INZERIE
(platný od marca 2019)

1/1 600 € 204 x 275 mm	1/2 300 € 204 x 135 mm	1/2 300 € 99,5 x 275 mm	1/4 150 € 99,5 x 135 mm	1/8 75 € 99,5 x 65 mm
---	---	--	--	--

KOMPLETNÝ CENNÍK INZERIE NÁJDETE NA WWW.DUBRAVKA.SK

FORMA ÚHRADY: PREVODOM NA BANKOVÝ ÚČET MIESTNEHO ÚRADU
KONTAKT: INZERCIA@DUBRAVKA.SK, TLACOVE@DUBRAVKA.SK

- reflexná terapia chodidiel
- masáže
- poradenstvo

Peter Pikula
HARMONIOUS

Zdravotné stredisko
Saratovská 24, 841 02 Bratislava
telefón: +421 919 077 093

peter.pikula@reflexnaterapia.sk
www.reflexnaterapia.sk

Gregory
PIZZA & RESTAURANT

REŠTAURÁCIA S DONÁŠKOU JEDLA

Prijemné posedenie s rodinou, priateľmi či kolegami pri dobrom jedle
Môžete si vybrať zo 6 druhov denného menu
Reštaurácia je ideálnym miestom na firemné party, oslavy narodenín, spoločenských večierkov, svadieb a podobne

M. Schneidera Trnavského 14, 841 01 Bratislava
+421 910 790 079, +421 2/204 007 89
www.gregorypizzarestaurant.sk

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - DÚBRAVKA

MČ Bratislava - Dúbravka prijme do pracovného pomeru
ŠOFÉR/TECHNICKÝ ZAMESTNANEC V TERÉNE ODDELENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Náplň práce: udržiavanie čistoty a poriadku verejných plôch v mestskej časti Bratislava-Dúbravka, ručné čistenie verejných plôch, hrabanie lístia, zametanie ciest a chodníkov, obsluha vysávača na zber drobného komunálneho odpadu, vyprázdňovanie smetných košov na verejných priestranstvách, údržba verejnej zelene

a ďalšie drobné terénne práce.
Požadované vzdelanie: neustanovuje sa, vodičský preukaz skupiny B, aktívny vodič.
Osobnostné predpoklady: presnosť, spoľahlivosť, proaktívny prístup, osobnostné a morálne predpoklady. **Miesto výkonu práce:** Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Dúbravka.

Pracovný pomer: plný pracovný úväzok, doba neurčitá.
Nástup: 1/2024 alebo dohodou.
Odmeňovanie: podľa zákona č. 553/2003 Z. z., plat od 1000,00 brutto/mesačne

Žiadosti o prijatie a štruktúrovaný životopis zasielajte písomne na adresu: mestská časť Bratislava-Dúbravka, Zatevná 2, 844 02 Bratislava alebo e-mailom na adresu: maria.frtusova@dubravka.sk. Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.

Čerešne

Roztopili sme ceny bytov

EXTRA VÝHODNÉ CENY

ceresne.sk

ZIMNÁ ÚDRŽBA NA CESTÁCH MESTSKEJ ČASTI A HLAVNÉHO MESTA

Sneh radosť i starosť zároveň

Mestská časť Bratislava-Dúbravka zabezpečuje zimnú údržbu na komunikáciách, priestranstvách a chodníkoch zverených do jej správy. Komunikácie rozdeľila do troch skupín podľa poradia údržby.

V prípade problémov so zimnou údržbou na chodníkoch, schodoch a verejných priestranstvách volajte v pracovných dňoch čase od 7:00 do

17:00 na telefónne čísla +421 904 164 444 alebo +421 915 791 024.

V prípade problémov so zimnou údržbou na príslušných komunikáciách volajte nonstop na telefónne číslo +421 911 974 476.

Pod zimnú údržbu samosprávy nespádajú na základe ustanovenia § 2 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytových a nebytových priestorov, stavby (napr. schody alebo prístupový chodník), ktoré slúžia výlučne tomu ktorému domu, aj keď nie

sú jeho stavebnou súčasťou, sú jeho príslušenstvom. Na týchto stavbách mestská časť nebude vykonávať zimnú údržbu.

Magistrát hlavného mesta zabezpečuje zimnú údržbu na komunikáciách a príľahlých chodníkoch v jeho správe a v zmysle predložených mapových príloh. V prípade problémov so zimnou údržbou na príslušných komunikáciách, chodníkoch a zástavkách MHD volajte nonstop na telefónne číslo +421 902 985 887.

DO 1. PORADIA SÚ ZAHNUTÉ KOMUNIKÁCIE:

1. Plachého v pokračovaní Vojenská cesta až po Dúbravská oáza
2. Vendelínska
3. Tulipánova (medzi Vendelínskou a Pod záhradami)
4. Koprivnická
5. K Horanskej studni
6. Strmé sady
7. Chrobáková
8. Talichova
9. Juraja Hronca
10. Švantnerova
11. Galbavého
12. Považanova
13. Jadranská
14. Brižitská
15. Popovova
16. Tranovského
17. Cabanova
18. Homolova
19. Pri križi (k Domovu dôchodcov)
20. Pod záhradami (rovnožeňná so Saratovskou)
21. Nejedlého
22. Drobného
23. Trhová
24. Kpt. Rašu
25. Bilikova
26. Landauova
27. Bazovského
28. Batkova
29. Bošáňho
30. Ľuda Zúbka
31. Beňovského
32. Hanulova
33. Bagarova
34. J. Alexyho (od Lamača po Beňovského)

DO 2. PORADIA SÚ ZAHNUTÉ KOMUNIKÁCIE:

1. Bezekova
2. Karola Adlera
3. Gallayova
4. Ožvoldikova
5. Fedákova
6. Drobného (k bývalej Tesle)
7. Na vrátkach
8. Červeňáková
9. Damborského
10. Bullova
11. Lipského
12. Húščavova
13. Polianky (STK)
14. Polianky (betonárka, parc.č. 2615)
15. Černohorská
16. Klímkovičova
17. komunikácia od ulice Polianky po Business Centrum Bashkortostan
18. Agátova (od križov. s Dubravčickou po križov. so Saratovskou)
20. Kristy Bendovej (od ul. Pri križi po ul. k Domovu dôchodcov)
21. Pri suchej Vydrici

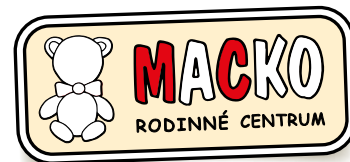
DO 3. PORADIA SÚ ZAHNUTÉ KOMUNIKÁCIE:

1. Bujňáková
2. Sokolíková
3. Tulipánova (medzi Vendelínskou a Koprivnickou)
4. Dolinského
5. Pekníkova
6. Oskorušova
7. Novodvorská
8. od Novodvorskej k SPŠE
9. Sekurisova
10. Ušiakova

11. Lysáková
12. Valachovej
13. J. Alexyho (pri domoch č. 1/A, 18 a 22)
14. Nemčíkova
15. Kudláková
16. od ulice Pri suchej Vydrici, okolo areálu ŠKP
17. Tavarikova osada (so Záhradkárskou ul.)
18. Dražická
19. Kajerka
20. Mojšova

KOMUNIKÁCIE V ZIMNEJ ÚDRŽBE HLAVNÉHO MESTA

1. Agátová (od Saratovskej po podjazd a areál technického skla)
2. Alexyho
3. Dubravčická
4. Harmincova
5. M. Sch. Trnavského
6. Pod záhradami (od Žatevnej po Saratovskú)
7. Polianky
8. Pri križi
9. Repašského
10. Saratovská
11. Štepná
12. Žatevná (vratane obratiska autobusov pred HZ)

Rodinné centrum Macko začína fungovať v nových priestoroch na Bilikovej 34.

Každý pondelok, streda a piatok (ak nie je sviatok) sme pre vás pripravili herničky a niekoľko podporných skupín. Pokiaľ to nie je uvedené, netreba sa vopred hlásiť. Ďalšie aktivity, krúžky a semináre, ako aj aktuálne zmeny v programe a podrobnejšie informácie, nájdete na www.rcmacko.sk na facebooku a instagrame. Prosíme o dodržiavanie aktuálnych hygienických predpisov a odporúčaní.

JANUÁR 2024

8. január pondelok

Hernička so stretnutím nosiacich nosičov - 9.00 - 11.00
Poobedná herňa - 16.00 - 18.00

10. január streda

Herňa a angličtina pre mamičky - 9.00 - 11.00
Poobedná herňa - 16.00 - 18.00

11. január štvrtok

Hernička pre ranné vtáčatá - 8.30 - 10.30

12. január piatok

Podporná skupina dojčenia - 9.30 - 11.30

15. január pondelok

Herňa a Macko Montessori ateliér - 9.00 - 11.00

17. január streda

Herňa a angličtina pre mamičky - 9.00 - 11.00
Poobedná herňa - 16.00 - 18.00

18. január štvrtok

Hernička pre ranné vtáčatá - 8.30 - 10.30

19. január piatok

Herňa - 9.00 - 11.00

22. január pondelok

Hernička so stretnutím nosiacich nosičov - 9.00 - 11.00
Poobedná herňa - 16.00 - 18.00

24. január streda

Herňa a angličtina pre mamičky - 9.00 - 11.00
Poobedná herňa - 16.00 - 18.00

25. január štvrtok

Hernička pre ranné vtáčatá - 8.30 - 10.30

26. január piatok

Herňa - 9.00 - 11.00

29. január pondelok

Herňa a Macko Montessori ateliér - 9.00 - 11.00

31. január streda

Herňa a angličtina pre mamičky - 9.00 - 11.00

Mnoho ďalších aktivít a aktivítiek pre detičky i mamičky nájdete na www.rcmacko.sk. Toto všetko robia mamičky dobrovoľníčky vo svojom voľnom čase, zo srdiečka všetkým, ktorí sa zapoja!

dakujeme!

Aktuálne zmeny v programe a podrobnejšie informácie nájdete na www.rcmacko.sk a Facebook stránke pod profilom „RODINNÉ CENTRUM MACKO“.

PREDNÁŠKA O DOBRÝCH RADÁCH V OBCHODE I NA INTERNETE

Ako nenaletieť podvodníkom

Ako neminúť v obchode celý dôchodok. Pod týmto názvom sa uskutočnila v Dome kultúry Dúbravka prednáška s besedou Doc. PhDr. Blandíny Šramovej PhD. Podujatie zorganizovala predsedníčka Miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska Katarína Grunwald v spolupráci s mestskou časťou.

Prednášajúca Blandína Šramová sa sústredila na marketing obchodov, ktoré sa snažia ovplyvniť myseľ a nákupné správanie zákazníka. Zvlášť seniori malou nepozornosťou, ktorá spočíva napríklad aj v tom, že zabudnú na okuliare a prídu o zľavu. Tá je

nielen v aplikácii telefónu, ale aj na cenovke produktu vyznačená drobnými písmenami a číslami.

Mnohé manipulatívne techniky skúšajú, a to nielen na senioroch, rôzni podvodníci cez telefón. Snažia sa seniora presvedčiť, že zabudol na dôležitejšiu anketu cez telefón a nepovedal presnú adresu, a preto mu balíček nemôžu doručiť. Tvrdia, že keď človek klikne na link, zistí, ako postupovať ďalej a balíček mu doručia. Ďalší hovoria, že balík so zdravotnou pomôckou v hodnote 500 eur je pripravený na doručenie, ale kuriérovi treba pri prevzatí zaplatiť 50 eur. Iné nátlakové ak-

cie sa používajú cez e-mail a WhatsApp s vidinou vysokých výnosov investovaním do kryptomeny.

Žiaľ, mnohí skôr narodení takto prišli o nemalé sumy. Zvlášť obozretní by mali byť tí, ktorí si objednávajú tovar na internete cez neoverené e-shopy. Viacerí už prišli o peniaze a tovar nedostali.

Prednáška bola pre všetkých poučná a pre tých, ktorí sa nielen zo zdravotných dôvodov nemohli zúčastniť, budú možno prínosom tieto riadky.

Jana Polesná,
Denné centrum 3

Roky boli nepovšimnuté, niektoré spájané s minulým režimom, viaceré poškodené, chátrajúce i neodborne upravené. Sochy, umelecké diela. Teraz ich zviditeľnil a viac informácií priniesol projekt Galérie mesta Bratislavy s názvom Umenie mesta. Vznikla dostupná online databáza, podcast aj relácia v rádiu či vychádzky, ktoré približujú diela priamo v uliciach. Tým tohto projektu v galérii viedla ZOJA DROPPOVÁ, kurátorka a dlhoročná Dúbravčanka. Porozprávali sme sa nielen o projekte, ale najmä o sochách a dielach na dúbravských uliciach. Zaspomínali sme na niekdajšiu fontánu v Saratove či zbúrané Brestové listy.

ZHOVÁRALA SA:

LUCIA MARCINÁTOVÁ

DN Umenie mesta alebo aj online databáza diel v uliciach Bratislavy. Priblížite nám tento projekt?

Je to dlhodobý výskumný projekt Galérie mesta Bratislavy, pracujem na ňom druhý rok. Dá sa povedať, že nebude nikdy ukončený. Zistili sme totiž, že diel, ktoré sa v uliciach mesta nachádzajú, je oveľa viac, než ukazovali predchádzajúce súpisy. Tie nám síce veľmi pomáhajú, no často treba údaje upresniť a doplniť napríklad o mená autorov a spoluautorov a tiež aktualizovať, ak diela boli povedzme presunuté na iné miesto, poškodené či zničené. Zároveň stále vznikajú aj nové diela, ktoré je potrebné doplniť. Výskumník tak ukončí jednu oblasť a môže začať znova, pretože medzitým niečo pribudne, niečo odбудne.

DN Je mapovanie diel časovo alebo inak ohraničené?

Zameriavame sa na diela, ktoré vznikali po roku 1945 až do súčasnosti. Niektoré boli dlho prehliadané, iné zas nepopulárne, pretože sa spájajú s obdobím socializmu, jeho predstaviteľmi a symbolikou. Ale zo socialistického obdobia nám tu ostali aj mnohé diela, drobná architektúra, fontány, sochy, mozaiky a iné, ktoré sú umelecky hodnotné a nepochybne, potrebujú v prvom rade správnu starostlivosť i ochranu. Zriedkavejšie sa venujeme aj dielam zo starších období, na ktorých boli robené novšie zásahy alebo sa ocitli v nových súvislostiach. Pekný príklad nájdeme vo Vodárenskej záhrade v Karlovej Vsi, kde sa nachádza fontána so sochou Chlapec s volavkou od známeho bratislavského sochára Róberta Kühmayera. Fontána z roku 1883 pôvodne stála pred Lanfrancovního vilou, ktorú v 80. rokoch zbúrali kvôli výstavbe mosta. V zrevitalizovanej Vodárenskej záhrade bola v roku 2012 pre fontánu vybudovaná nová nádrž a v nej je osadená kvalitná kópia Chlapca s volavkou. Dielo takto dostalo nový život, sprístupnilo sa širokej verejnosti a neostalo odložené v depozitári.

► PÁTRA PO SOCHÁCH, ŠTUDUJE V ARCHÍVOCH, OSLOVUJE AUTOROV

Dizajnersky kolotoč aj dielo inšpirované Gaudím

DN Keď pozeráme do vašej online databázy na Dúbravku, vidíme v nej aj diela, ktoré už neexistujú.

Áno, vidíme tu napríklad keramické Brestové listy od Anny a Antona Galkovcov. Ide o dielo, ktoré zničili v roku 2013, v rámci prerábania objektu staršej samoobsluhy na MiniTesco. Je to škoda, veľkorozmerný reliéf z bielej glazovanej keramiky bol veľmi kvalitný. Zložený bol z viacerých kusov a bolo možné rozobrať ho a osadiť inde, prípadne ponúknuť do galérie. Okrem umeleckej hodnoty slúžil ako orientačný bod pre ľudí, bolo ho dobre vidieť od hlavnej cesty, no aj z električky.

DN Podľa toho diela sa asi nazývalo aj nákupné stredisko.

Áno, Brestové listy nám pripomínajú pôvodný názov obchodu Brestovka, postaveného v roku 1976. Nakoniec, viacerí ten názov ešte používame, ostal v pamäti obyvateľov. Podobne boli orientačnými bodmi aj umelecké diela pri nákupnom centre Saratov, napríklad známy žltý kvet - jeho oficiálny názov je Život zeme - či zaniknutá fontána Lekná. Keď sa v minulos-

Obchod Brestovka so svojím reliéfom.

Foto: archív časopis Projekt

ti rozhodlo o prestavbe obchodného centra, s fontánou v átriu sa už nepočítalo. Jedno z keramických lekieň vo fontáne síce bolo poškodené, no bolo možné ho spolu s ostatnými lekniami zachrániť a uložiť na iné miesto. Noví majitelia obchodného domu sa spolu s architektmi prestavby rozhodli pre ekonomickejšie využitie átria. Projektantmi pôvodného OD Saratov boli architekti Imrich Ehrenberger a Ilja Skoček starší. Typ a umiestnenie diel dotvárajúcich obchodný dom mali dobre premyslený. Kompozíciu tvorila vertikálna keramická vežička Život zeme a horizontálna fontána Lekná s bielymi keramickými kvetmi a nádržou obloženou kvalitným kabrinco-vým obkladom z českej továrne PKZ Poštorná, ktorá mimochodom funguje dodnes. Na fontáne pracovala sochárka Ludmila Cvengrošová so spomínaným architektom Ehrenbergerom. Keramická vežička Život zeme, ktorej sa hovorí aj Žltý kvet, zachovaná pri

nákupnom centre, je tiež dielom sochárky Ludmily Cvengrošovej. Spolupracovala na ňom so svojou sestrou, architektkou Viktoriou Cvengrošovou. Fascinovali ich diela architekta Antonia Gaudího v Barcelone, inšpirovali sa mäkkými tvarmi a rastlinnými motívmi jeho vežičiek a detailov. Dielo symbolicky znázorňuje rastliny a živočíchy lúk a mokradí. Kvet navrchu pripomína iskerník či záružlie a v jeho dolnej časti môžeme dohľadne rozoznať drobné reliéfy - jaštericu, žabku, roháča a amébu, aj keď farebné glazúry sú dosť poškodené. Fontána Lekná ako horizontála a Život zeme ako vertikála spolu ladili, no bohužiaľ po zničení fontány ostala vežička so žltým kvetom osamotená. Škoda, že spomínaných autorov a autorky budovy a umeleckých diel pred rekonštrukciou obchodného domu nikto neoslovil. Možno by sa našlo riešenie, ako zachovať aspoň časti fontány a inštalovať na inom mieste.

DN Máme aj iné prípady v Dúbravke. Napríklad kolotoč v areáli Centra poradenstva a prevencie na Fedákovej. Je to dielo, ktoré ešte existuje, no je zanedbané. Má budúcnosť?

Verím, že áno. Je to dielo dizajnéra, akademického sochára Alexandra Bilkoviča. Jeho tvorba je špecifická tým, že mal základ vo veľmi dobrom vzdelaní - tak umeleckom, ako aj technickom. Bol absolventom VŠVU v Bratislave, študentom v ateliéri známeho dizajnéra Václava Kautmana, a popri-

Foyer Domu kultúry Dúbravka.

Foto: archív mesta

A PAMÄTNÍKOV. VIEDLA TÍM, KTORÝ DÁVA DOKOPY DATABÁZU DIEL V BRATISLAVE.

Fontána Lekná vypustená bola súčasťou OC Saratov

Foto: archív Imrich Ehrenberger

tom si „odskočil“ na Strojnícku fakultu ŠVŠT (dnešná STU). Určite viacerí poznajú typické Bilkovičove fontánky s pitnou vodou na Hviezdoslavovom námestí, vytvorené zo zeleného mramoru a leštenej nehrdzavejúcej ocele. Spomínaný kolotoč „UFO“ je v areáli bývalých jaslí a materskej školy na Fedákovej ulici. V jednom z objektov je teraz Centrum poradenstva a prevencie a Bilkovičovo dielo z 80. rokov tu ostalo zabudnuté a neprístupné. Alexander Bilkovič sa v 80. rokoch venoval viacerým tvorivým témam. Jedna z nich mala názov Hráme sa na kozmonautov, a tak vznikol v Dúbravke žltý kolotoč ako lietajúci tanier, UFO. Dnes už presne nevieme, koľko týchto kolotočov vyrobili. Ale jeden z nich sa podarilo zachrániť a znovu sfunkčnúť v Petržalke, a to vďaka miestnej iniciatíve občianskeho združenia Konduktor a jeho zakladateľa Martina Kleibla. Spolu s kolotočom v Petržalke majú od Bilkoviča aj obnovené farebné šmykľavky a preliezačky v tvare listov i slimačej ulity. Tieto diela pre deti boli na viacerých miestach v Bratislave, spolupracoval na nich s architektom Karolom Ružekom. No okrem Petržalky a Dúbravky sa už v meste zrejme nezachovali. Bilkovičove ihriskové prvky boli vyrobené aj pre Detenské mestiečko v Trenčíne-Zlatovciach, čo bol vzorový projekt, ktorý osirelým deťom umožnil žiť namiesto detského domova v náhradných rodinách. Osud

diel však nie je dnes známy. Veľká škoda, že sa nezachovalo ani známe odpočívadlo Triblavina - Relax BCD, tri veľké písmená v názve označujú trojicu autorov Bilkovič, Cvengrošová, Droppa. Originálne dielo bolo nedávno zničené kvôli výstavbe diaľnice, hoci sa ponúkali viaceré možnosti, ako zachrániť aspoň atypické cvičebné prvky a fontánku.

Čo sa dá s kolotočom v Dúbravke robiť? Píše sa vo vašej databáze, že vlastník je nezistený.

Pokiaľ je nám známe, pozemok je mestský, ale správcom budovy a areálu je okresný úrad, ktorý je zriaďovateľom poradenského centra. V roku 2015 chcelo mesto kolotoč odstrániť. Zhodou okolností bývame neďaleko a cestou do obchodu som zrazu videla, že kolotoč je „hore bruchom“, tak som sa hneď ozvala riaditeľovi Slovenského centra dizajnu. Po jeho intervencii síce kolotoč vrátili naspäť, ale ostal v dolnej časti poškodený. Objavili sa rôzne nápady čo s ním, napríklad presťahovať kolotoč do areálu Novej Cvernovky, či predisponovať do zbierky múzea dizajnu, prípadne inej zbierkotvornej inštitúcie. Ideálom by bolo dielo odborne opraviť a sfunkčnúť a podobne ako v Petržalke ho dať opäť k dispozícii deťom, veď pre ne bolo určené. Verím, že v spolupráci s mestom a ďalšími aktérmi sa podarí nájsť spôsob, ako unikátny kolotoč zachrániť a spojiť. Žiaľ, problémov a otázok

Žltý kolotoč UFO od Alexandra Bilkoviča.

Foto: Zoja Droppová

Fontána Lekná ako celok aj s vertikálou Život Zeme.

Foto: archív Imrich Ehrenberger

okolo diel vo verejnom priestore je mnoho a neexistuje pre ne univerzálne riešenie. Spomeniem napríklad fontánu Lotosový kvet pred kultúrnym centrom na Ožvoldíkovej, ktorá je pre mňa takým trňom v oku.

Prečo?

Fontána bola vytvorená zo striebrostého nerezového plechu a mala iný obklad ako teraz. Mali sme o tom minulý rok aj diskusiu s pracovníkmi GIBU (Generálneho investora Bratislavy pozn. red.), pretože novodobé farebné nátery fontány a výmeny obkladu nádrže akosi nedávajú zmysel. Jedná sa o autorské dielo Michala Uhera, na ktorom spolupracoval aj s architektmi sídliska. Úpravy fontány sa realizovali bez rešpektovania autorského konceptu a bez odborného posúdenia stavu diela. Keď sa kovový nerezový povrch najprv nevhodným typom farby natrle na bielo, následne na červeno – žlté – zeleno, povrch sa poškodí, farba sa olupuje a materiál degraduje. Pôvodný obklad nádrže fontány bol z kvalitného mrazuvzdorného kábrinca z Poštornej, ktorý sme už spomínali pri fontáne Lekná. Nový obklad je tenší a slabšej kvality, skôr by sa asi hodil do kúpeľne, ale určite nie do exteriéru. Už po krátkom čase bolo vidieť, že nie je taký odolný ako pôvodné obkladačky. Takéto zásahy do diela považujeme za veľmi nešťastné, tým viac, že nerešpektujú pôvodný autorský koncept Michala Uhera. Fontánu nazval Lotosový kvet a na archívnej snímke vidíme, že bola „dvojposchodová“ - dole sú lupene a hore piestik, stredová časť kvetu, ktorá pri neskorších úpravách zmizla. Teda aj voda z fontány pôvodne striekala inak a zvonila na hladkom kovovom povrchu. Celé to malo inú atmosféru.

Spomínali ste aj ďalšie diela v Dúbravke, ktoré prešli nevhodnou úpravou, premenou.

Ide o dielo Drak od Štefana Prokopa. Bol to uznávaný sochár, žil v Pezinku, kde má aj galériu. Nedávno zrevitalizované ihrisko (bývalý Hurikán) na Hanulovej, kde je aj dielo, do ktorého sa nie práve vhodne za-

siahlo, navrhli začiatkom 80. rokov architekti Marián Malovaný a Mikuláš Breza. Štefan Prokop vytvoril pre ihrisko reliéf veselého dráčka z hladkého bieleho plastbetónu, ktorý pekne kontrastoval s tmavšou stenou z hrubozrnného betónu, na ktorom vidno stopy po šalovaní (tzv. beton brut). Štefan Prokop zomrel v roku 1987 a o zmenách diela sa už nedozvedel. Nevie, kto prvý prišiel na to, že toho dráčka treba nejako prifarbiť, a aký druh náteru tam bol použitý. V priebehu rokov sa odtiene menili a aktuálna podoba diela nezodpovedá pôvodnému návrhu. Detské ihrisko už samozrejme potrebovalo obnovu, ale pred zásahom do Prokopovho diela sa mal najprv urobiť reštaurátorský výskum a na jeho základe zvoliť ďalší postup. Pomohlo by tiež osloviť dedičov Štefana Prokopa a pánov architektov Malovaného a Brezu, možno by sa našli podrobnejšie podklady ku vzniku reliéfu. Diela vo verejnom priestore by mali pôsobiť nielen esteticky, ale zároveň aj vychovávať k dobrému vkusu a

Život Zeme od Ludmily Cvengrošovej

Foto: Matej Hakar

Fontána Lotosový kvet od Michala Uhra pôvodne.

Foto: archív mesta

Fontána Lotosový kvet dnes.

Foto: Zoja Droppová

rešpektovaniu autorských práv. Preto som spomínala, že naša práca je aj o archívoch a knižniciach, snažíme sa dohľadať čo najpôvodnejšie fotografie, oslovovať autorov, prípadne ich potomkov či spolupracovníkov, aby sme sa dozvedeli čo najviac o pôvodnej podobe diel aj okolitého prostredia. V budúcnosti plánujeme pridať k dielam označenie, QR kód, prostredníctvom ktorého ľudia o nich nájdu viac informácií.

DN Nedávno sa obnovovalo dielo Erny Masarovičovej na fasáde internátu na Saratovskej, ktorému sa vrátil pohyb. Išlo o spoluprácu s Bratislavským samosprávnym krajom či spoločný projekt?

Bratislavský samosprávny kraj má v kompetencii väčšie územie, je zriaďovateľom stredných škôl a zdravotníckych zariadení a teda spravuje množstvo objektov. Preto v súčasnosti mapuje aj diela, ktoré sú v interiéroch budov a nie sú bežne prístupné, alebo sú skryté v budovách a málo známe. Napríklad v Karloveskej poliklinike je veľa zaujímavých diel v interiéri aj exteriéri. Pri spomínanom diele Erny Masarovičovej na fasáde internátu v Dúbravke mi stále vrtalo v hlave ako pôvodne vyzeralo a či sa naozaj krútilo. Po reštaurátorských výskumoch sa ukázalo, že naozaj to je kinetický objekt a že farebnosť bola takáto výrazná. Vlni sme mali v Galérii mesta Bratislavy veľkú výstavu Erny Masarovičovej a pri tej príležitosti sme obchádzali jej diela, niektoré boli neprístupné, alebo sa stratili. Snažili sme sa zdokumentovať ich stav. Vtedy sme sa stretli s predstaviteľmi Bratislavského samosprávneho kraja a upozornili ich aké významné dielo majú na budove internátu v Dúbravke. A práve to podporilo ideu aby sa pustili do väčšieho mapovania. Stredoškolský internát v Dúbravke bol síce nedávno obnovený, ale netýkalo sa to fasády, na ktorej je osadený železný Kvet. Tak ešte donedávna bolo na zatečenej fasáde chátrajúce dielo a v predpolí akýsi improvizovaný kvetináč zo starých pneumatík. Na základe spoločnej iniciatívy sa dielo podarilo zreštaurovať a zároveň obnoviť fasádu a skultivovať priestor pred internátom. Je to príklad dobrej praxe a skvelá inšpirácia ako s takýmito dielami narábať. Jedným z cieľov nášho

projektu je totiž šíriť lepšie povedomie o tom, aký je rozdiel medzi reštaurovaním, obnovou, opravou. Reštaurovanie je veľmi precízna odborná činnosť, ktorú musia robiť profesionáli, teda odborne spôsobilé osoby v zmysle zákona. Často sa však za reštaurovanie mylne označuje nejaká oprava či nový náter, ako sme spomínali pri fontáne na Ožvoldíkovej. Pri železnom Kvete na internáte naopak ide o vzorový príklad, dielo bolo dôkladne preskúmané a zreštaurované odborníkmi z VŠVU. Aj z týchto dôvodov je veľmi dôležitou členkou nášho tímu v projekte Umenie mesta hlavná reštaurátorka GMB Barbara Davidson, ktorá je aj predsedníčkou Komory reštaurátorov. Často s ňou konzultujeme odbornú terminológiu, legislatívu, hodnotenie stavu diel aj príklady dobrej praxe zo zahraničia.

DN Hovoríte o rozdieloch medzi reštaurovaním, obnovou, opravou. Spomínali ste aj postupy pri pamätnom kameni Domu kultúry Dúbravka.

Áno, pri tomto diele by som chcela upozorniť na zmenu, ktorá nie je historicky a faktograficky v poriadku. Na pamätný kameň bola nedávno v spolupráci so Strednou umeleckou školou primontovaná nová kamenná doska s novým nápisom a ďalšími prvkami. Treba si uvedomiť, že základné a pamätné kamene či tabule nie sú len výtvarnými dielami „na ozdobu“. V prvom rade sú to epigrafické pamiatky – teda historické nápisy, niečo ako archívne dokumenty vo verejnom priestore. Preto by sa na nich nemali meniť ani prekryvať nápisy a iné dobové prvky. Pamätný kameň Domu kultúry Dúbravka mal svoju kompozíciu, špecifický typ písma, bol na ňom dobový mestský znak a názvy dnes už zaniknutých projektových a realizačných organizácií. Je dielom sochára Vladimíra Durbáka a architekta Imricha Ehrenbergera, autora Domu kultúry. Ich mená sú vyryté v dolnej časti kameňa, ale zmena sa udiala bez

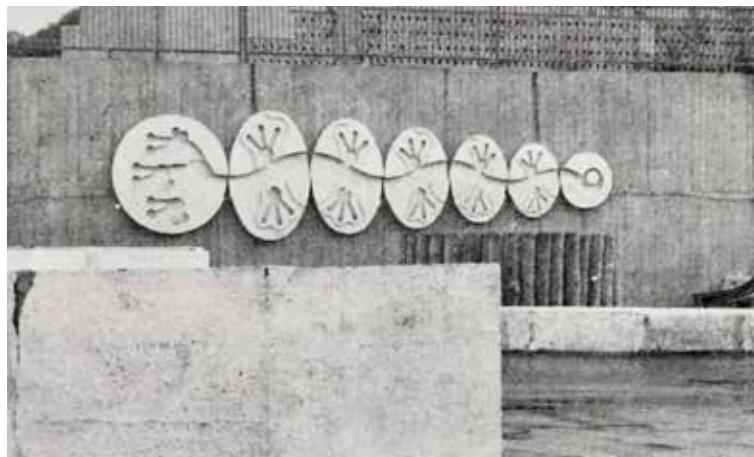
ich vedomia. Verím, že pôvodný úmysel zmeny bol dobrý, ale výsledok je obrazom nevedomosti a ignorovania účelu diela a autorského zámeru. Biely pamätný kameň bol pôvodne navrhnutý tak, aby dažď po ňom stiekol a svietilo naň slnko. Pri inštalácii novej tmavej dosky do diela urobili otvory pre skrutky, drží sa pod ňou vlhkosť, mach a nečistoty. Dielo predtým stačilo odborne vyčistiť a zakonzervovať, prípadne zreštaurovať. Teraz už by náprava chýb bola oveľa zložitejšia a nákladnejšia. Základné a pamätné kamene sú svedkami doby, v našej databáze ich už máme niekoľko, ale ani do jedného z nich sa takto nezasahovalo.

DN Mapovali ste diela a organizujete aj rôzne vychádzky, takže projekt má takisto svoju edukačnú časť?

Jedným z hlavných zámerov, okrem výskumnej práce v teréne, v archívoch a knižniciach, je práve osвета, informovanie, aby ľudia vedeli, aké diela majú, či už v blízkosti svojho bydliska, alebo sa s nimi stretávajú v meste. Potom si k nim lepšie vytvárajú vzťah. Pre deti i dospelých sú tieto diela často aj orientačným bodom a miestom stretnutí. Preto projekt sprístupňujeme online, máme pre verejnosť v Galérii mesta Bratislava aj veľkoplošnú obrazovku, na ktorej si diela možno vyhľadávať podľa mestskej časti, autora i kľúčových slov. Organizujeme aj sprievodné podujatia, nedávno sme v GMB mali diskusiu s odborníkmi o pomníkoch a pomníčkovej kultúre. Pripravili sme viacero komentovaných vychádzok, naposledy k téme pomníkov na dunajskom nábreží a k histórii a súčasnosti Námestia slobody.

DN Čo v prípade, keď niekto nájde alebo pozná dielo, ktoré vo vašom súpise chýba, prípadne zistí, že zmizlo, alebo je poškodené.

Akékoľvek poznatky a impulzy, či už k neznámym a nevedovaným dielam, alebo k zmenám stavu, poškodeniu či zničeniu, privítame na mailovej adrese umeniemesta@gmb.sk. Už sme nejaké podnety aj dostali a veľmi nás teší zvyšujúci sa záujem verejnosti o túto problematiku. Spolupracujeme s ďalšími mestskými organizáciami, vieme im tak sprostredkovať aktualitu a hľadať spoločné riešenie problémov, najmä v prípadoch poškodených a ohrozených diel.

Štefan Prokop: Drak (pôvodne)

Foto: archív mesta

Štefan Prokop: Drak (dnes)

Foto: Matej Hakar

RADY ZÁHRADKÁROM

Nezabudnite na plán záhradkára

Na Nový rok si dávame nové ciele, píšeme plány. Je čas prečítať si odbornú literatúru, komunikovať so susedmi skúsenosti, spraviť schôdzku členov komunitnej záhrady alebo záhradkárskeho združenia, hovorí Milan Trstenský, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Záhrada je súčasť nášho života, nemôžeme ju z procesu plánovania vynechať.

Plán záhradkára by mal zahŕňať: Čo kde vysadíme, čo kam presadíme, čo kde doplníme a čo kde prerobíme.

Opravujeme oplotenie, prírodné schody, cestičky. Skontrolujeme, či netreba doplniť náradie. Motorové kosačky, pily odvezieme do servisu na pravidelnú údržbu.

Koncom mesiaca natrieme kmene stromov vápnom. Keď nie sú silné mrazy, prerežeme jablone a hrusky. Do podložených plachiet zoškrabujeme starú kôru, a hneď ju spálime. Ukrýva sa v nej prezimujúci hmyz. Môžeme začať aj s rezom okrasných drevín, ktoré kvitnú na dvojročnom dreve.

Štepíme egreše a ríbezle. Kontrolujeme jesenný výsev cesnaku a cibule. Odstránime si listy póriku, mangoltu, alebo v skleníku prezimujúceho celeru. Kontrolujeme teplotu v miestnostiach s prezimujúcimi citrusmi, nemala by klesnúť pod bod mrazu, ale nie je vhodná ani teplota vyššia ako +10 stupňov.

Nezabúdame na prikrmovanie vtáčikov. Na prikrmovanie je vhodný jahňaci, kozľaci alebo hovädzí loj. Na terasu dáme misku z vodou, dbáme na to, aby vtáčiky mali každý deň zdroj vody.

• reflexná terapia chodidiel • masáže • poradenstvo

Zdravotné stredisko

Saratovská 24, 841 02 Bratislava
telefón: +421 919 077 093peter.pikula@reflexnaterapia.sk
www.reflexnaterapia.skOBČIANSKA
INZERCIA

- Predám stojanovú dvojlampu /stropovú/-šľachtený povrch-výška 135 cm. Cena dohodou. Tel.: 0917 230 283
- Predám zariadenie pre perličkovú kúpeľ-komplet (poduška, trubica, prívod vzduchu do matrace). Cena dohodou. Tel.: 0917 230 283

MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA -
- DÚBRAVKAHľadáme právniku do
Bezplatnej právnej poradne

Si právnik? Chceš pomôcť, poradiť, urobiť niečo pre spoločnosť? Mestská časť Bratislava-Dúbrava hľadá právniku do bezplatnej právnej poradne, ktorá funguje v Kultúrnom centre Fontána na Ožvoldíkovej. Viac informácií a záujmovia - organizacne@dubravka.sk.

ZUBNÁ AMBULANCIA
A POHOTOVOŠŤ
NA KRAMÁROCH

(Stromová 16)
Ordinujeme od 15.00 – 21.00.
Ošetríme každého
bez čakania, kto nám zavolá.
Tel.: 0905 662 407

MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA -
- DÚBRAVKABezplatná právna
poradňa v januári

Bezplatná právna poradňa funguje v Kultúrnom centre Fontána na Ožvoldíkovej. V januári 2024 bude dispozícií v stredu 17. januára od 13.00 – 16.00. Pred návštevou je potrebné poradiť si pripraviť všetky dokumenty. Premyslieť si ako zadefinovať svoj problém.

MALIARSKÉ PRÁCE

MAĽOVANIE
STIERKOVANIE
NATIERANIE
BENÁTSKY ŠTUK
RADOSLAV OSUSKÝ
0911 128 116

PODNIKATEĽSKÁ
INZERCIA

- Vodoinštalácie, oprava, montáž. Ján Dobrý. Tel.: 0904 572 977
- Glazúrovanie vaní za prijateľnú cenu so zárukou. Tel.: 0905 983 602.
- Servis a opravy PC, Kontakt: 0915 720 730, www.aatuh.sk

Máte doma
staré fotografie?

Dúbravské múzeum sa poteší a Dúbravčania tiež. muzeum@dubravka.sk, 0918 422 806.

VÝCVIK PSOV

WWW.CVICIMEPSOV.SK

Športový klub policajnej kynológie ponúka profesionálne vedený výcvik psov všetkých plemien podľa metodiky vhodne upravenej k veku vášho psa - od šteniat až po dospelé psy.

0917 173 665

Opravy, víťanie, montáž svetiel, nábytku, vod. batérií, zapojenie spotrebičov. servis plast.okien. Tel.: 0948 727 605

OPRAVA - VÝROBA - PREDAJ ŠPERKOV

-15% ZLATO

-30% STRIEBRO
OCEĽ - MINERÁLY
na nákup nad 30€

NOVOROČNÉ ZĽAVY

OBCHODNÉ CENTRUM PO-PI 10-18:30
DUBRAWA SO 10-14:00

0905 302 335 +

PLATÍ V KAMENNEJ PREDAJNI
PO PREDLOŽENÍ KUPÓNU DO 29.2. 2024

RE/MAX
EliteVÁŠ REALITNÝ
MAKLÉR PRE
DÚBRAVKU

ING. TATIANA URBANOVÁ

mobil: 0911 104 429

www.facebook.com/tatianaurbancova
tatiana.urbancova@re-max.sk

Ponúkam 14-ročné skúsenosti
pri predaji nehnuteľností

Ďakujem za dôveru

Stiahni si novú aplikáciu
SOM správy o meste - Dúbravka
www.spravyomeste.sk

DUBRAWA REAL
REALITNÁ KANCELÁRIA

Vladimír MATRKA, RSc.

CERTIFIKOVANÝ REALITNÝ MAKLÉR

Váš realitný maklér
pre Dúbravku

Sprostredkujem kúpu, predaj
alebo prenájom nehnuteľností.
Rýchlo, hladko a transparentne.

☎ 0917 052 310

✉ matrka@dubrawareal.sk

www.dubrawareal.sk

Dubrawa Real, s. r. o.
Klincová 35, 821 08 Bratislava

www.dubrawareal.sk

▶ O MORI, KTORÉ OBMÝVALO OSTROV DEVÍNSKA KOBYLE

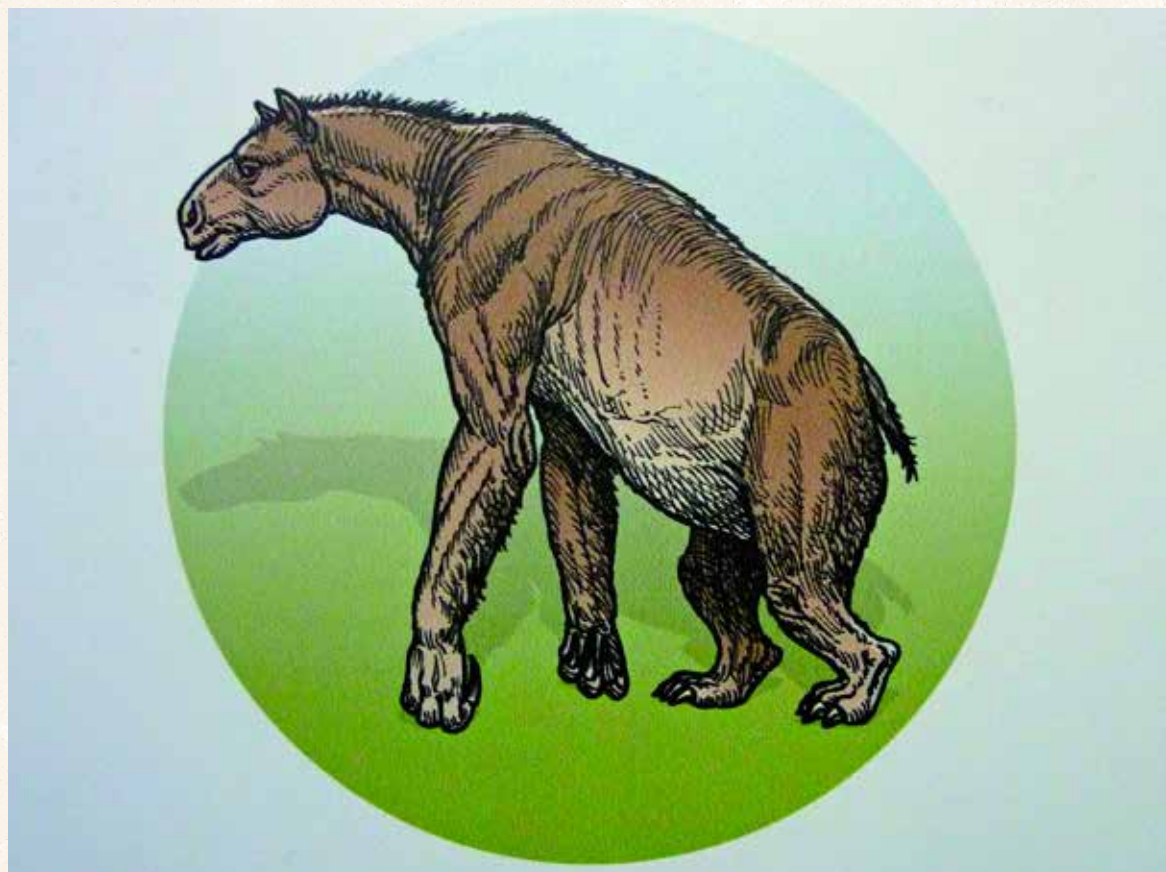
Kríženec koňa s leňochom

Po krátkej historickej odbočke do vianočných zvykov a tém sa vraciame k najstaršej histórii Dúbravky. V prvej časti rozprávania o geologickej histórii Dúbravky (DN 11/2023) sme vysvetlili, že Malé Karpaty sa nekončia v údolí Dunaja a priblížili sme hmlistý príbeh najstarších geologických vrstiev na Devínskej Kobyle. Dnes sa preniesieme do obdobia druhohôr, keď Dúbravku desiatky miliónov rokov zalievalo more, ale aj pod ňím prebiehala búrlivá geologická činnosť.

JÁN MADARÁS

Na konci prvohôr odznelo hercýnske vrásnenie, mohutné pohorie "Prakarpát" sa zmenilo na ploché pahorky a bohatý život na Zemi takmer zanikol. Na rozhraní permu (posledného obdobia prvohôr) a triasu (prvého obdobia druhohôr) postihlo celú planétu najväčšie vymieranie života v jej histórii. Zmizlo takmer 90% druhov všetkých organizmov, celá planéta sa ponorila do hustého oparu sopečných plynov, prachu a kyslých dažďov a zavládlo obdobie suchej, púštnej klímy. Aj pri Bratislave sa uložili sopečné tufy a vytváľali menšie lávové prúdy. Horniny z tohto obdobia síce na Devínskej Kobyle nenájdeme, ale vyskytujú sa v okolí Hainburgu.

Ploché územie pokrývali sezónne jazerá a občasné rieky donášali hrubý štrk alebo jemný biely či žltkastý kremenný piesok zo vzdialenejších hôr. Obrovská pevnina, ktorá vznikla po zrážke Laurussie a Gondwany a nazývala sa Pangea, začala sa začiatkom

Umelecká rekonštrukcia chalikutéria, vyhynutého nepárnokopytníka z mladších treťohôr, ktorý vo veľkom počte obýval Devínsku Kobyle. Obrázok z expozície pravekého života v Prírodovednom múzeu SNM na Vajanského nábreží v Bratislave.

druhohôr rozpadaf. "Dúbravka" sa vtedy nachádzala kdesi v zemepisnej šírke dnešných letovísk pri Červenom mori alebo Bahamských ostrovoch východne od Floridy. Do brázd medzi roztvárajúcim sa superkontinentom Pangea sa tlačilo more. Občasné rieky ústili už do plytkého mora a ukladali v ňom vrstvy pevných zlepcov a pieskovcov. Najmä pieskovce sú v našom príbehu zaujímavé.

Časom kremenné zrná prekryštalizovali na tvrdý a pevný kameň a práve ten vytvára najvyšší bod Devínskej Kobyle (514 m). V podobe pruhu potom kremence zostupujú smerom k bývalému Technickému sklu a formujú krásne skalné útvary - Psie skaly a Kremencové okno nad severovýchodným úpätím Devínskej Kobyle.

TEPLÉ MORE

V ďalších obdobiach druhohôr (v triase, jure a spodnej kriede), počas vyše 150 miliónov rokov sa v mori nad Dúbravkou usadzovali hrubé vrstvy vápencov, dolomitov a vápnitých slieňovcov. More bolo po celý čas teplé.

Spočiatku bolo plytké a striedavo sa usadzovali vápence a dolomity, v jure sa prehľbovalo a v kriede, keď sa na dne usadili vápnité slieňe a kremité (rohovcové) vápence, malo hĺbku stoviek metrov. Veľa skamenelín sa z tých čias nezachovalo, vek vrstiev však vieme určiť z drobných mikroskopických schránok morských organizmov.

Zhruba pred 80 - 70 miliónmi rokov sa situácia začala veľmi dramaticky meniť. Začínalo sa druhé veľké vrásnenie - alpinské, ktoré s prestáv-

kami pokračuje dodnes. Na rozdiel od hercýnskeho však toto prebiehalo pod morskou hladinou a ak sa "druhé" Malé Karpaty vynorili nad hladinu, tak len na veľmi krátky čas. Alpínske vrásnenie v začiatkoch síce u nás nevytvorilo veľké pohoria, ale bolo rovnako dramatické ako to z mladších prvohôr.

Vrstvy druhohorných usadených hornín sa stláčali, deformovali, prekláпали a kopili na sebe.

BRATISLAVSKÝ PRÍKROV

Akoby to nestačilo, vznikli aj príkrovy, ktoré v geologickej reči znamenajú presuny veľkých mas hornín na vzdialenosť desiatok kilometrov. A tieto presuny spôsobili, že sa nad seba dostali vekom a pôvodom úplne rozdielne typy hornín. Preto na Devínskej Kobyle máme zložitú stavbu, detektívku pre geológov. Silne zvrásnené, polámané a podrúvané sú nielen vápence a dolomity, ale aj staršie kryštallické bridlice a žuly. Z neďalekého okolia (dolina Prepadlé nad Borinkou) vieme, že staršie žuly dokonca ležia na oveľa mladších vápencoch.

Tento príkrov dostal meno Bratislavský a leží na podložných borin-

Najstaršie horniny na Devínskej Kobyle sa nachádzajú na Dúbravskej Hlavici a kóte Bržište. Pohľad z Bržište smerom na Veľkú lúku a severné svahy Devínskej Kobyle.

, ALE AJ O JEHO ČUDESNÝCH ZVIERACÍCH OBYVATEĽOCH

aj nosorožec

Predpokladaná podoba opice Pliopithecus vindobonensis vystavenej v zbierkach Prírodovedného múzea vo Viedni. Cez druhú svetovú vojnu ju našiel pri ťažbe v lome Štokeravská vápenka a neskôr publikoval (1957) rakúsky profesor na Viedenskej univerzite Helmuth Zapfe.

ských vápencoch a dolomitoch. Tlak presúvajúcich más hornín spôsobil aj slabú premenu vápencov v podloží. Preto sú napríklad druhohorné vápence v bývalej Štokeravskej vápenke prekryštalizované slabo, sú jemne laminované a pripomínajú jemnozrnný sivý pruhovaný mramor. Horniny z lomu Štokeravská vápenka a ďalších lomov na severnom a západnom úbočí Devínskej Kobyly dali kedysi základ výroby vápna v okolí Devínskej Novej Vsi.

STRIEDANIE ZÁPLAV

Po odznení starších fáz alpínskeho vrásnenia na konci druhohôr sa v starších treťohorách oblasť Malých Karpát a Dúbravky stala na kratšie obdobie

súšou. Potom však opäť nastala morská záplava. V južnej časti Malých Karpát z tohto obdobia nemáme priame geologické dôkazy, ale nachádzame ich v strednej a severnej časti pohoria. Usadeniny z tých čias (pravdepodobne zlepené, pieskovce a ílovce) dávno odniesla erózia povrchu, ktorá bola počas výzdvihu pohoria veľmi intenzívna.

V mladších treťohorách, v neogéne, pred približne 23 - 11 miliónmi rokov, sa Malé Karpaty v podobe poloostrova nachádzali na okraji mora. Podnebie bolo teplé - takmer tropické, preto aj rastlinstvo a živočíšstvo bolo veľmi pestré. V odbornej literatúre je opísaných vyše 100 druhov stavovcov, ktorých kostrové fosílie zvyšky sa na tomto území našli.

KRÍŽENEC KOŇA S LEŇOCHOM

Devínsku Kobylu obývali aj nepárnokopytníky chalikotériá, dnes už vyhynuté (*Chalicotherium grande* LARTET). Podobali sa na kríženca koňa s leňochom, vážili okolo 800 kg a boli vysoké vyše dvoch metrov. Zvláštne, pazúrovito zahnuté kopýtka medzi súčasnými kopytníkmi nemajú obdobu. Pravdepodobne nimi vyhrabávali podzemné časti rastlín, alebo si priťahovali konáre s listami. V skrasovatých puklinách v oblasti lomu Štokeravská vápenka sa našli zvyšky najmenej 60 jedincov všetkých vekových kategórií, čo nemá vo svete zatiaľ obdobu. Medzi najvzácnejšie nálezy patria zvyšky primátov - opíc podobných dnešným gibonom. Kompletná lebka, izolované kosti a zuby druhu *Pliopithecus vindobonensis* ZAPFE et HÜRZELLER sú spolu s chalikotériami jedným z najvýznamnejších exponátov v sále treťohorných živočíchov vo viedenskom múzeu prírodnej histórie (NhM). Zvyšky pliopiteka pochádzajú z najmenej troch jedincov.

Priamo nad Dúbravkou - v lokalite Dúbravská Hlavica - pole, sa našli aj kostrové zvyšky dvoch druhov nosorožcov: *Aceratherium* a *Brachypotherium*. Nálezy fosílnych zvyškov suchozemských a morských stavovcov v okolí Dúbravky a Devínskej Novej Vsi sú natoľko bohaté a významné, že by si zaslúžili osobitný príspevok.

VYŠE TRISTO DRUHOV

V bádene až sarmate (názvy geologických období v mladších treťohorách) Devínsku Kobylu obmývalo subtropické more, opäť s mimoriadne bohatou morskou faunou a flórou, ktorá je zastúpená celkovo vyše

300 opísanými druhmi organizmov. Hladina mora vplyvom slabších horotvorných procesov kolísala, preto Devínska Kobyla bola striedavo poloostrovom, ostrovom, alebo aj takmer úplne zaliata morom. Jej svahy lemovali skalnaté a piesčité pláže. Asi pred 11 miliónmi rokov začalo more z okraja slovenských Karpát ustupovať a v panóne (pred 10 - 8 miliónmi rokov) ostali len vysladené jazerá. Z geologického hľadiska je pravdepodobné, že morská záplava sa zase pod úpätie Malých Karpát vráti. Či to bude o 3 alebo 5 miliónov rokov, však bližšie určiť nevieme. Z čias poslednej morskej záplavy ostali nad Dúbravkou hrubé vrstvy pieskov, vápnitých pieskovcov a piesčitých vápencov, ktoré nezriedka ukrývajú morské ulitníky, lastúrníky alebo klepietka krabov.

STRATEGICKÉ MIESTO

V úvodných častiach nášho rozprávania sme sa zmienili o dvoch veľkých prelomových údoliach - Devínskej bráne a Lamačskej bráne, ktoré oddeľujú Malé Karpaty od Hainburských vrchov, resp. Devínsku Kobylu od masívu Kamzíka v samotných Malých Karpatoch. Tieto údolia vznikali koncom treťohôr a v štvrtohorách, keď sa Devínska Kobyla už podobala na dnešný masív. V zlomovo oslabených horninách si Dunaj prekliesnil cestu z predhoria Álp a aj Lamačská brána sa stala významným dopravným koridorom zo Záhoria do rozľahlej Podunajskej nížiny. Najmä Devínska brána s mohutným tokom Dunaja bola predurčená na založenie dnešnej Bratislavy na strategicky výhodnom mieste stráženom Devínskym a Bratislavským hradom. Ale to už je iná história...

Jediné skalné okno na Devínskej Kobyle sa nachádza v lese nad bývalými závodmi Technické sklo. Skalné bralo tvoria tvrdé kremencové horniny pochádzajúce zo začiatku druhohôr.

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) zavádza prelomový koncept športovania. Vďaka vytvorenému rezervačnému systému bude môcť verejnosť využívať moderné ihriská či bazény v kraji. Vlajkovou loďou projektu je úplne nový športovo-rekreačný areál v Dúbravke.

Župa ho vybudovala na veľkorysých, takmer 14 tisíc metroch štvorcových, investícia bola takmer 1,5 milióna EUR a rozlohou, kvalitou, počtom a pestrosťou športovísk ide o jedinečný projekt. Práve končí kolaudačné konanie, pričom areál bude sprístupnený pre športujúcu verejnosť už v najbližších týždňoch.

CENTRÁLNY REZERVAČNÝ SYSTÉM

Moderný športovo-rekreačný areál sa nachádza pri župnej Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej Karola Adlera, ale otvorený bude aj športovým klubom a verejnosti. Manažérom športoviska bude samotná Bratislavská župa a zabezpečí, aby bolo dlhodobo udržiavané, čisté a strážené. Novinkou je centrálny rezervačný systém, vďaka ktorému si môžu obyvatelia zarezervovať konkrétne športovisko na konkrétny čas.

Využívanie ihrísk bude spolplatnené, pričom všetky prostriedky zostanú škole a budú použité na zabezpečenie správy, údržby a čistenia areálu. Verejnosť však bude mať k dispozícii v rámci každého dňa aj časové sloty, kedy si môže zašportovať úplne zadarmo.

BRATISLAVSKÁ ŽUPA OTVÁRA NOVÚ ÉRU ŠPORTOVÍSK.

Kraj pokrstil Adlerku,

CEZ TÝŽDEŇ AJ VÍKEND

Areál bude otvorený stále – počas pracovných dní aj víkendov. Nachádza sa v ňom napríklad veľké a malé futbalové ihrisko, bežecký ovál, tenisový kurt, multifunkčné ihrisko, telocvična, lezecká stena či workoutová zóna. Sú v ňom zakomponované aj exteriérové prvky a mobiliár slúžiaci na posedenie a relax. Súčasťou obnovy bola aj revitalizácia zelene a výsadba stromov. Celkové náklady na rekonštrukciu dosiahli takmer 1,5 milióna eur.

Rozľahlé športovisko na „Adlerke“ je vlajkovou loďou zámeru Bratislavskej župy, ako priniesť obyvateľom kraja viac športu. Do rezervačného systému budú postupne pribúdať ďalšie moderné ihriská a bazény v kraji, ktoré sú v správe župy. A veľká investícia bude pokračovať aj v Petržalke, kde BSK buduje obdobný športovo-rekreačný areál.

„Je veľká škoda, ak sú školské ihriská po vyučovaní a počas víkendov zamknuté. Naším cieľom je, aby boli využívané na maximum a slúžili nie-

len žiakom, ale celej komunite. Na Adlerke sme vybudovali jedno fantastické športovisko, ktoré budeme sami manažovať, zabezpečovať údržbu a bezpečnosť a novinkou je rezervačný systém, vďaka ktorému ho sprístupníme vám všetkým. Pohyb je nesmierne dôležitý pre dospelávajúci, ale aj pre nás, všetkých. A to nielen pre telo, ale aj psychické zdravie. A po Dúbravke sa na podobný areál môžu tešiť aj Petržalčania. Dovolím si povedať, že sme týmto projektom odštartovali novú éru športovísk 21. storočia,“ uviedol pri ot-

V DÚBRAVKE PREDSTAVILA UNIKÁTNY ŠPORTOVO-REKREAČNÝ AREÁL

moderné športovisko

vorení areálu predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba.

FUTBALOVÉ IHRISKO, ZÁZEMIA, BUFET

Rekonštrukcia a modernizácia športového areálu zahŕňa celkovú plochu o rozlohe 13.780 m², na ktorej vzniklo niekoľko samostatných ihrísk, ale aj priestory pre šatne, sociálne zázemie pre verejnosť vrátane toaliet či bufet s prestrešením. V centrálnom priestore sa nachádza riadne futbalové ihrisko

pre detské a juniorské futbalové súťaže o rozmeroch 90 x 45 m, so striedačkami, odvodnením, bránkami, ochrannými sieťami za bránkou, hráčskymi kabínami a pevnou tribúnou s kapacitou 68 miest. Inštalovaný futbalový trávnik s výškou vlasu 60 mm a so zásypom kremičitého piesku a SBR granulátu má kvalitu kategorizovanú na FIFA a jeho výrobca je preferovaným dodávateľom pre FIFA. Rovnako aj profesionálne futbalové brány sú vyrobené v súlade s pravidlami FIFA. K osvetleniu futbalového ihriska slúžia štyri sklopne

stožiare vysoké 20 metrov ovládateľné cez smart panel a taktiež manuálne. Nainštalovaných bolo celkovo 12 LED svetlometov s clonou na optimalizáciu rušivého svetla. Podľa vykonaných testov však okolité obytné budovy nebudú oslnené osvetlením z ihriska.

PRE BEŽCOV

Kompletnou rekonštrukciou prešiel antukový bežecký ovál, namiesto ktorého župa vybudovala 300 m dlhý EPDM ovál so štyrmi dráhami a šiestimi drá-

hami na bežeckej rovinke pre beh 150 m, 300 m, 600 m, 800 m, 1000 m, 1500 m a 4 x 60 m. Rovinka dĺžky 110 m poslúži na dobeh disciplíny 50 m, 60 m, 100 m a 110 m. V rámci bežeckého oválu je umiestnený sektor skoku do diaľky s pieskovým doskočiskom a rozbehovou dráhou. K dispozícii je aj priestor pre vrh guľou. Rezervačný systém sa nachádza na webovom portáli rezervacie.bratislavskykraj.sk. Župa doň bude postupne zaraďovať aj ďalšie športoviská v kraji.

Foto: BSK

SUDOKU

1							7	
2		4	5					
		7	6	8				5
9			1		5	4	2	
8								7
	4	5	2		8			3
4				5	1	7		
				2	6			9
	2							1

				1	7	5		2
5	8			3	6		9	
				5		3	1	
	5				4	1		
		2	5				4	
	2	8		4				
	1		9	2			7	8
4		3	6	8				

VEĽKOKAPACITNÉ KONTAJNERY JANUÁR

Kalendár, ktorý teší aj pomáha

Originálny kalendár vydala v predvianočnom období Materská škola Cabanova, z jeho predaja rodičom, zamestnancom, priateľom vyzbierala sumu 3130 eur.

Tento výťažok venovala Klinike detskej hematológie a onkológie na Kramároch, ktorú krátko pred Vianocami riaditeľka materskej školy Janette Ivanová navštívila a symbolický šek odovzdala. Bolo, že to radosti. K nečakanej patrilo aj stretnutie s absolventkou materskej školy Laurou, ktorá na oddelení pracuje ako psychologička. Krásny kalendár, krásny počin.

Klinika detskej hematológie a onkológie sa dá podporiť aj prostredníctvom dvoch percent na ich občianske Združenie rodičov a detí s druhou šancou.

Foto: MŠ Cabanova

TIPY Z DÚBRAVSKEJ KNIŽNICE

Nové vedomosti aj vedieť nebrať veci vážne

Nový rok s novinkami a novými vedomosťami, inšpiráciami. Zašli sme do Oddelenia Náučnej literatúry pre pár tipov z nových kníh, ktoré miestna knižnica nakúpila vďaka Fondu na podporu umenia. Vyberiete si?

PAVEL DVOŘÁK
Stopy dávnej minulosti

Literárna paralela rovnomenného televízneho seriálu, ktorý vznikol na základe tridsaťročnej práce, tisícov článkov, dvadsiatich kníh. Edícia Stopy dávnej minulosti má desať zväzkov a zachytáva dejiny územia Slovenska od najstarších čias po koniec tureckých vojen. Získala viaceré ocenenia. Aj doma je stále čo objavovať.

BEATA RÜCKSCHLOSS NEMCOVÁ
Židovská Štiavnica

Keď sa prechádzate Banskou Štiavnicou badáte stopy, vnímate aj židovskú minulosť mesta. Priblíži vám ju kniha z vydavateľstva Marenčin PT o osudoch ľudí a druhej svetovej vojne, ktorá v Štiavnici zmazala takmer celú židovskú komunitu. Autorka zbierala rozhovory s príbuznými a s tými, ktorí si ešte dobu pred vojnou pamätali.

JAN MENDĚL
Uprdelismus

Autor knižky sa naučil všetky možné návody na lepší život, ku ktorému majú pomôcť rôzne meditácie, cvičenia či dychové cvičenia. On však prišiel s opačným riešením. Vymyslel svoju novú formuláciu, ktorú rozvíja v knihe. Radí nebrať veci okolo seba tak vážne, dokázať sa na nich jednoducho povzniesť a dosiahnuť tak osobnú slobodu. Vyskúšate? Lucía Marcinátová

Kontakt: Miestna knižnica Dúbravka
Sekurisova 12 | 841 02 Bratislava
kniznica@dubravka.sk | kultura@dubravka.sk

V prípade, že chcete knihy podarovať, napíšte email, my sa na tituly pozrieme, bohužiaľ, máme obmedzené skladovacie kapacity a nemôžeme poskytnúť domov všetkým knižkám. Ďakujeme.

POMÔCKY: STOLOAN, SOROKINS, LÁCAR, ARIN	NARÁŽKA (Z LAT.)	TAJNIČKA 2	ELEKTRO-CENTRÁLA (SKR.)	LEAGUE OF ARAB STATES (SKR.)	SÍDLO V TURECKU		POŽÍVAJ TEKUTINU	RUMUNSKÝ POLITIK	LOTYŠSKÝ HOKEJISTA	SVETOVÁ BANKA (SKR.)	TAMTO
ZNAČKA TOALET-NÉHO MYDLA						CITOSLOVCE TÍŠENIA					
ARGENTÍN-SKY DEPARTE-MENT						MESTO V TANZÁNII REPUBLIKA (SKR.)					
ÚSTREDNÝ VÝBOR (SKR.)			PÁN, PO ANGLICKY HOLANDSKÝ ZÁLIV			PRACUJ PLUHOV SHORT RAN-GE DEVICE			TAJNIČKA 1	RIEKA V KRKONO-SIACH	
PÔDA			NEPIJÚ (PEJOR.) PATRIACI OTOVI								
MESTO V TALIAN-SKU					MUŽSKÉ MENO MENO ANNY						
ŽENSKÉ MENO						LITOVSKÁ NÁRODNÁ PIESEŇ EXISTOVALI					
POMÔCKY: TOBO, MEEP ISEO, DAINA, UKULAS	RIEDKA TKANINA MALDIVSKÝ OSTROV					CITOSLOVCE POBÁDANIA ČÍSELNÁ LOTÉRIA				SVET. ZDRAVOT. ORGANIZA-CIA (SKR.)	
UNIVERZITA KOMEN-SKÉHO (SKRATKA)			VNIKNUTIE (KNIŽ.) RUSKÉ ŽEN. MENO				SLOV. VYSO-KOŠ. SPOLOK NÓRSKA RIEKA				
SÍDLO V RUSKU				PREDPONA (BEDROVÝ) MIESTO NA OBVODE				ODBOROVÝ ZVÁZ SLOV. HO-ROL. SPOLOK			
MALÉ UCHO					DÔVERNE (HUD.) TRPASLIČÍ KMEŇ						
LIESKA, PO ČESKY						NEUROLEP-TIKUM STAROGRÉK (PO ČESKY)					LESS THAN CONTAINER LOAD (SKR.)
AKVÁRIOVÁ RYBKA							KARBO-HYDRÁT VALÚTY (SKR.)				
PATRIACI SYNAKOVI								EASY TRAVEL CARD (SKR.)			
POMÔCKY: KOO, AKKA, AJANA, AKARKA		SÍDLO V AUSTRÁLI						HORSKÝ SUŤOVÝ PRÚD			

TERASA A BALKÓN Ak sa obzeráte..... (tajnička 1), všimajte si, ako doň dopadá slnko. Využitie terasy a balkóna a následný výber rastlín bude závisieť od toho, či je vonkajší priestor slnečný alebo tienistý. Balkón ponúka neobmedzené možnosti. Ak použijete kvetináče vhodného tvaru a..... (tajnička 2), vytvoríte si bujnú záhradu plnú previsajúcich letničiek a trvaliek.

Páči sa vám táto krížovka?

Spolu s mnohými ďalšími ju nájdete v publikácii **Krížovky pre celú rodinu**, ktorú vydalo **Ottovo nakladateľství**.

Breza, vytrvalá dáma

Pokračujeme v našom seriáli *Stromy, ako ich nepoznáme, symbolika u Slovanov a Keltov. Staré národy veľmi dobre poznali všetky druhy stromov a ich liečivé i užitkové vlastnosti. Tie mohli byť využité v domácnosti alebo na výrobu rôznych pracovných nástrojov a okrasných predmetov. Každý strom aj keď mali svoje obdobie roka, čím vznikol určitý stromový horoskop.*

LUCIA PALŠOVÁ

Koniec decembra a väčšia časť januára bola u Keltov spojená so stromovým znamením brezy. Brezy rastú v lesoch ojedinele a väčšinou ich nájdeme v skupinách na chladných, vlhkých a piesčitých pôdach. Pre svoju štíhlu krásu je označovaná za dámu lesov.

Kôra briez je veľmi pevná, prežíva ešte dlho potom, čo drevo zotlelo. Názov breza pochádza pravdepodobne zo sanskritského „bhurga“, čo znamená strom, ktorého pôda sa používa k písaniu, vnútorná strana kôry brezy sa často využívala k záznamom.

Drevo brezy, aj keď je veľmi pevné a tvrdé sa ľahko opracováva, takže sa používa na výrobu nábytku. V minulosti sa v Dúbravke používalo v rezbárstve a sústružníctve a vyrábali sa z neho vázy, svietniky, drevené soľničky a koreničky.

Kľúčové slová znamenia brezy sú vytrvalosť, pracovitosť, ctížiadosť a vernosť. Osoby narodené v znamení brezy sa prejavujú ako ambiciózne, rozhodné, húževnaté a odhodlané. Brezy sú nesmierne lojálne, vždy pripravené priniesť obeť a prevziať zodpovednosť. Čo sa týka rodiny, breza na seba často preberá záväzky, ktoré by správne pripadli iným. K typickým vlastnostiam ľudí narodených v znamení brezy patrí trpezlivosť a odhodlanosť.

Brezy - **24.december až 20. január** sú viac ako iné stromové znamenie poháňané k prekonávaniu prekážok, osobných limitov a skromného pôvodu. Ako rozhodní vodcovia a skvelí stratégovia sú brezy výbornými organizátormi.

Vo vnútri sú brezy vášnivé a starostlivé, ale v otvorených prejavoch lásky a citov väčšinou rezervované. V psychike briez je obsiahnutá schopnosť činiť veľké obeť a odsúvať osobné potreby v prospech dobra. Aj keď navonok prejavujú často zmysel pre humor, vo vnútri sú umiernení a vážni. Jedinec narodený v znamení brezy potrebuje vo svojom živote poriadok a cieľ.

Dúbravský FAŠIANGOVÝ PLES

POD ZÁŠTITOU STAROSTU MARTINA ZAŤOVIČA

moderuje: Lenka LeRa Rakárová

LeRa * LADY COLORS * OTTO KOLLMANN BAND * KLŇKA * TK DANUBE * DJ LUKY * TOMBOLA

• PRÍPITOK • SLÁVNOSTNÉ MENU • II. VEČERA

ORGANIZÁTORI: PARTNERI:

3. FEBRUÁR 2024

19:00 DK DÚBRAVKA

VSTUPNÉ 80 EUR

JANUÁR 2024

DÚBRAVSKÝ KULTÚRNY PROGRAM

6.
SOBOTA
9:00

XXII. DÚBRAVSKÝ TROJKRÁĽOVÝ TURNAJ V ŠACHU

KC Fontána, Ožvoldíkova 12.
Prezentácia od 8:00. Info: jan.vavrak@gmail.com.

štartovné 2 - 7 €

8.
PONDELOK
9:00 - 16:00

STOLNÝ TENIS SENIOROV

Organizovaná činnosť pre seniorov prihlásených z JDS.

Pravidelne pondelky a štvrtky 9:00 - 16:00.

organizované podujatie

8.
PONDELOK
15:00

KRÚŽKY PODĽA ROZVRHU

Pravidelné krúžky v školskom roku 2023/2024.

Info a prihlasovanie:
lubomir.navratil@dubravka.sk

krúžková hod. / 5 €

13.
SOBOTA
10:00

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

Turnaj v stolnom tenise pre všetky kategórie.
V DK Dúbravka. Viac info: radek.satka@dubravka.sk

vstup voľný

13.
SOBOTA
16:00

TÁRAJKO A POPLETAJKA 7 ROKOV S VAMI

Oblúbení detskí interpreti Tárajko a Popletajka
oslavujú 7 narodeniny.
Vstupenky kúpite v pokladni DKD aj online a v sieti Ticketportal.

vstupné 10 €

DomKulturyDubravka
 DubravkaBratislava

www.dkdubravka.sk
www.dubravka.sk

14.
NEDEĽA
10:45

ZIMNÝ PRÍBEH

Detské nedeľné divadielko.

Účinkuje Divadlo pod hříbikom.
Predaj vstupeniek v pokladni DKD a na dkdubravka.sk.

vstupné 5 €

16.
UTOROK
18:00

KLNKA CELOVEČERNÝ PROGRAM

Srdečne Vás pozývame na celovečerný program DSF KLNKA.
Predaj vstupeniek v pokladni DKD a na dkdubravka.sk.

vstupné 11 €

17.
STREDA
19:00

3T – TRI TVORIVÉ TVORY

Juraj Šoko Tabaček, Stano Staško a Lukáš Pucho Púchovský
sú členmi divadelno-improvizačného zoskupenia
3T - Tri tvorivé tvory. Predstavia sa aj v Dúbravke.
Predaj vstupeniek inviton.eu.

vstupné 16 €

21.
NEDEĽA
10:45

MEDVEDE NA ĽADE

Detské nedeľné divadielko.

Účinkuje Divadlo Žihadlo.
Predaj vstupeniek v pokladni DKD a na dkdubravka.sk.

vstupné 5 €

26.
PIATOK
18:00

PIESEŇ O ROZTANCOVADLE

Detský folklórny súbor Tancovadlo uvádza rozprávku
o magickej bytosti, ktorá vyvoláva u ľudí chuť do tanca.
Predaj vstupeniek v pokladni DKD a na dkdubravka.sk

vstupné 14 €

28.
NEDEĽA
10:45

PRÍBEH SNEHULIAČKY

Detské nedeľné divadielko.

Účinkuje Divadlo KaSiA.
Predaj vstupeniek v pokladni DKD a na dkdubravka.sk.

vstupné 5 €

PREDAJ VSTUPENIEK ONLINE A V POKLADNI DOMU KULTÚRY DÚBRAVKA V UTOROK, VO ŠTVRTOK A V PIATOK 16:00 - 19:00
A 1 HODINU PRED PODUJATÍM. POKLADŇA TEL.Č.: 0917 482 595. ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ.

DÚBRAVKA VARÍ S VOJTOM ARTZOM

Polievka zahreje, dezert očarí

Zdravo, chutne, netradične. Aj po sviatkoch môžeme mať sviatok v kuchyni. Prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ, nás dnes pozval na chutnú polievku, ktorá zahreje, a takisto na výnimočný dezert.

Polievka z červenej šošovice so zázvorom, kurkumou a kokosovým mliekom

POČET PORCIÍ: 5

OBTIAŽNOSŤ: *

ČAS PRÍPRAVY: 45 MINÚT

ČO POTREBUJEME:

200 g šošovica červená lúpaná
2 PL olivového oleja Extra Virgin
2 PL prepusteného masla
2 PL najemno nakrájaného zázvoru
3 strúčiky najemno nakrájané strúčiky cesnaku
2 PL najemno nakrájanej čerstvej kurkumy
1 najemno nasekaná štiplavá čili paprička
1 stredne veľká cibuľa
2 väčšie mrkvy
soľ a čierne korenie čerstvo namleté
2 - 3 ČL kari korenia
2 ČL kurkumy mletej
2 - 3 ČL rímskej rasce mletej
200 g paradajky krájané
600 ml zeleninového vývaru (vlastná výroba)
800 ml kokosového mlieka
1 PL cukru (podľa chuti)
1 citrón na šťavu
1 väčšia hrst nasekaného čerstvého koriandra
arabský chlieb, naan, pita chlieb

Postup prípravy:

1. V hrnci s rozohriatym prepusteným maslom a olivovým olejom restujeme nadrobno nakrájanú cibuľu, zázvor, cesnak, kurkumu, štiplavú papričku.
2. Pridáme na menšie kocky nakrájanú mrkvu a restujeme.
3. Následne do hrnca nalejeme drvené paradajky a zeleninový vývar. Necháme zovrieť.
4. Pridáme červenú šošovicu a ochutíme mletou rímskou rascou, kari korením, mletou kurkumou a soľou. Varíme do zmäknutia.
5. Akonáhle šošovica zmäkne, prilejeme kokosové mlieko a povaríme.
6. Časť polievky (1/3) rozmixujeme mixérom na krém, spojíme s nerozmixovanou časťou polievky a ešte krátko povaríme. Odstavíme.
7. Na záver pridáme citrónovú šťavu a nasekaný koriander.
8. Servirujeme s arabským chlebom.

Čokoládová pena s lieskovými orieškami a malinovým coulis

POČET PORCIÍ: 5 / 6 POHÁROV

OBTIAŽNOSŤ: *

ČAS PRÍPRAVY: 45 MINÚT + CHLADENIE

ČO POTREBUJEME:

250 g čokoláda tmavá 60% 1x1 kg
600 ml smotana na šľahanie UHT 30%
2 lyžice krupicového cukru
2 hrste lieskové jadrá
200 g maliny celé mraz. 1x1 kg
trstinový cukor podľa chuti
čerstvé maliny a ozdoba

Postup prípravy:

1. Lieskovce nasucho opožime na panvici alebo rúre, prípadne zbavíme šupiek.
2. Cukor nasypeme do malého kastrolika alebo panvice s hrubým a nelepivým dnom. Pridáme trochu vody a varíme, pokiaľ sa voda odparí a cukor začne hnednúť – karamelizovať (nemiešame!).
3. Odstavíme a vmiešame časť nasekaných orechov. Zmes nalejeme na mramor alebo rozprestretý papier na pečenie. Necháme vychladnúť a rozmixujeme na hrubšiu konzistenciu /drť.
4. Do nerezovej misy nalejeme dobre vychladenú smotanu.
5. Čokoládu nalámeme do misy, pridáme cca 1/3 smotany a necháme rozpustiť vo vodnom kúpeli a dobre premiešame.
6. Smotanu vyšľaháme na veľmi pevnú šľahačku a pomocou stierky postupne vmiešame rozpustenú čokoládu a podrvený karamel s orieškami (časť odložíme na ozdabu).
7. Maliny s trstinovým cukrom rozvaríme v kastroliku. Potom ich podľa potreby rozmixujeme a následne prepasirujeme cez sitko, aby vznikla hladká omáčka. Necháme vychladnúť.
8. Zmes preložíme do servirovacích misiek, v ktorých budeme penu podávať a dáme na dlhšiu dobu do chladničky. Pred podávaním polejeme malinovým coulis, ozdobíme čerstvými malinami a posypeme podrvenými karamelovými orieškami.

VIAC INŠPIRACIÍ A RECEPTOV NÁJDETE NA:

f vojtoartz – cookingshow, f cookingshow by vojto artz,
@ vojtoartz - cookingshow, www.cookingshow.sk

Šťastné a Todosové!

ŽELÁME VÁM POKOJNÉ SVIATKY
A SILNÝ DRAJV V NOVOM ROKU 2024

0800 102 103

www.todos.sk

Todos Exclusive s.r.o.
Panónska cesta 45A
Bratislava

Todos Bratislava s.r.o.
M. Sch. Trnavského 14
Bratislava

Todos s.r.o.
Lamačská cesta 109/A
Bratislava

todos®

► DECEMBROVÁ SOBOTA PATRILA KLOBÁSKOVÉMU FESTIVALU A ĽADOVÝM MEDVEĎOM

Chutný festival sa spojil s otužilcami

Studené, mrazivé a často až poriadne ostré, pálivé. Sobota 16. decembra spojila dve zdanlivo nezlučiteľné podujatia- už tradičný Dúbravský klobáskový festival a podujatie otužilcov s názvom Dúbravský ľadový medveď.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Nie je podstatné koľký ročník, pretože aj sami organizátori zvažujú, či sedemnásť alebo osemnásť, a nie je podstatný ani víťaz. Dôležité bolo stretnutie, pripomenutie si tradícií a doslova chutná zábava. Organizátori podujatia s úsmevom hovoria, že ide o najchutnejší dúbravský festival.

Dúbravský klobáskový festival otvorili starosta Martin Zaťovič spolu s mestskou poslankyňou Zdenkou Zaťovičovou. A potom sa už začalo mletie, miešanie, korenenie, súťaženie i ochutnávanie a hodnotenie. O tú najklobásu sa uchádzalo päť družstiev. Prvenstvo si odniesol jedno z družstiev dúbravských hasičov.

K práci majstrov klobás hrala skupina OuKeY, vo vnútri sa dalo čo-to naučiť nielen o tvorení klobás na takzvanom Klobáskovom workshope. Festival bol spojený s predajom a ochutnávaním.

Mrazivejšie bolo podujatie otužilcov pod názvom Dúbravský ľadový medveď, ktoré v rovnaký deň písalo

Naj klobásu vyrobili hasiči.

Foto: autorka

Klobásový workshop zaujal deti.

Foto: autorka

Do bazény sa ponorilo 25 ľadových medveďov.

Foto: RL

svoj tretí ročník. Predznamenával ho bazén postavený pred domom kultúry a prilákal otužilcov aj spoza hraníc Bratislavy. Autobus priviezol veselých ľadových medveďov z Vrbovíc.

Prvý ročník sa konal na začiatku roku 2020, potom prišla menšia pandemická pauza, vlni podujatie pokračovalo a tento rok hľadala Dúbravka opäť svojho ľadového medveďa.

Pred vstupom do bazény bola povinná sprcha účastníka. Súťažiaci sa musel ponoriť do vody po ramená, čiapka na hlave bola okrem plaviek povinná. Voda mala okolo 8 stupňov.

Nesúťažilo sa nakoniec o naj ľadového medveďa, organizátor pre možné zdravotné riziká určil vrchnú hranicu pobytu v bazéne na 25 minút. Tvoril sa teda spoločný rekord stráveného času v chladnej vode.

Výzve ponoriť sa a vydržať čelilo 25 účastníkov, medzi nimi aj miestny poslanec Štefan Maceják, ktorý sa začal otužovaniu venovať pravidelne. Všetci spoločne vytvorili rekord v čase 6 hodín 23 minút a jedna sekunda v ľadovej vode, čo je o hodinu a približne desať minút viac než minulý rok.

Uvidíme, aké rekordy padnú v ďalšom ročníku.

► DVOJDŇOVÉ KOMORNÉ VIANOČNÉ TRHY PRED DOMOM KULTÚRY DÚBRAVKA. AKÉ BOLI?

Veľký veniec, zvieratá, zábava aj darčeky

Vpiatok a v sobotu 8. a 9. decembra mali Dúbravčania príležitosť naladiť sa vianočne. Pred domom kultúry „vyrástli“ vianočné trhy. Nechýbalo na nich nič zásadné, čo by na trhoch nemalo chýbať, a pre nie príliš veľkej priazni počasia, najmä v sobotu, sa tu nikto nemusel predierať davom. Celkovo vládol na trhoch milý a príjemný pokoj.

HANA VIKÁROVÁ

Vianočnú atmosféru dotvárala najmä výzdoba v podobe veľkého adventného venca z dreva. Dreveného snehu-liaka-drevuliaka a veľkého dreveného Betlehému.

Najmä malých návštevníkov potešila aj živá súčasť betlehému v podobe našich nemých spoluobčanov. A tak sme sa tu mohli stretnúť s lamou, kozou i baranom. Najmä koza a lama boli veľmi prítluné a nechali sa pohladkať

Atmosféra vianočných trhov pred kultúry domom.

Foto: RL

všetkými malými zvedavými rukami. Pred domom kultúry bolo postavené pódium, na ktorom prebiehal program. V piatok sem okrem energických mažoretiek a súboru Klnka zavítali aj Dudíci či Peter Juhás s kapelou. V sobotné poobedie potešil šašo, ktorý zaujal skôr mladších návštevníkov, a starších zas dychovka Záhorienka.

Na tých, ktorým vyhladlo, tu čakala pestrá ponuka pokrmov, presne ako má na vianočných trhoch byť. Dal sa tu zakúpiť trdelník, cigánska pečienka,

langoše, lokše a rôzne cukrovinky. Na odvážnejších tu čakal devínsky ríbezľák a limbašské víno. Ako suveníri si páni mohli zakúpiť niečo z gazdovských pochúťok, no dámy oslovovali viac pletené čiapky. Trhy ďalej pokračovali vnútri domu kultúry, kde sa predávali rôzne miestne ručné výrobky. Dali sa tu kúpiť patchworkové obrazy, šperky, obrázky z kamienkov, maľované obrazy a mnoho ďalšieho. K najpestrejším stánkom patrili určite aj stánok s ručne šitými bábikami, vianočnými ozdôbkami,

čiapkami, taštičkami, peňaženkami a mnohým ďalším. Tu si na svoje prišiel určite i nejeeden „Ježiško“.

K vianočnému času patrila tiež výzdoba, a to pred domom kultúry, kde sa návštevníci už tradične fotili pri betleheme, vo veľkej vysvietenej vianočnej guľi, ale aj vo vnútri. Tu sa pohľadom na svetielkujúci srnku s malým svetielkujúcim srnčatom a vrbou, či dvoch sadrových trpaslíkov s usmievavým plyšovým sobom, potešil nejeeden milovník gýču.

HOBA S PODPOROU MESTSKEJ ČASTI HOSTILA MEDZINÁRODNÝ TURNAJ DETÍ O VIANOČNÚ TROFEJ

Rakety s bronzom v skupine Vločka

Zrekonštruovaný zimný štadión na Harmincovej už je naozaj v plnej permanencii. Dôkaz poskytla napríklad sobota 16. decembra, keď sa pred spustením verejného korčuľovania uskutočnili hneď dve medzinárodné súperenia hokejových nádeí O vianočnú trofej 2023. Podujatie zorganizoval miestny klub HOBA s podporou od mestskej časti Dúbravka.

MIKI KOČAN ML.

Vo vekových kategóriách U10+ (skupina Vločka) aj U8+ (sekcia Snehuliak) sa predstavili až štyri výbery hoblákov a hobláčikov. Medzinárodný punc turnaju dodali hostia z Brna a Stoličného Belehradu, čiže maďarského Székesfehérváru. Pluska pri vekových garnitúrach znamená povolený limit maximálne troch hokejistov z ročníka 2013, respektíve 2015 k hráčom narodeným v rokoch 2014 a 2016 pri rozpätí kádrov od 8+1 do

Nadšený poturnajový mix hoblákov s trénermi prípravkárov Jánom Dragúňom (vľavo) a Kevinom Kunderátom.

Foto: HOBA

Výkony mladých talentov ocenili starosta Martin Zaťovič (vpravo) s manželkou Zdenkou za prítomnosti predsedu dúbavského klubu Branislava Semančíka.

Foto: HOBA

10+2. Hralo sa na tretinovej ploche vo formáte traja na troch plus brankári. Väčší páli na klasické a menší (modrým pukom) na malé bránky, duely trvali osemnásť minút.

Domáce prostredie najlepšie využili tím HOBA Rakety, ktorý obsadil medzi staršími talentami tretiu priečku. Zlaté medaily, ktoré aj reálne – rovna-

ko ako strieborné a bronzové – vešali najúspešnejším aktérom na krk, aby bol ich zážitok čo najsilnejší, brali Pezincania do desať rokov a Skaličania do osem rokov. Družstvá dúbavského klubu vyhrali presne polovicu zo svojich šestnástich duelov, v jednom prípade remizovali a sedemkrát ťahali za kratší koniec. Atmosféru milého a

inšpiratívneho podujatia v adventnom období podporili vianočné hity z repertoárov a vygradovala tombola.

Pochopiteľne, akcia by sa sotva mohla uskutočniť bez obetavého nasadenia funkcionárov i všetkých koučov mládežníckych družstiev HOBA na čele so šéftrenerom prípravky Ľubomírom Liškom.

Hobáci s piatym miestom na Santa Claus Cup-e

Hokejové nádeje z dúbavského klubu HOBA Bratislava obsadili 5. miesto na kvalitatne obsadenom medzinárodnom turnaji hráčov do 10 rokov Santa Claus Cup v maďarskom Győri. Na podujatí, ktoré sa do nového dejiska presunulo z Dunaújvárosu, sa 1. – 3. decembra zúčastnilo 25 tímov z piatich krajín. HOBA je jediný klub, ktorý nechýbal na žiadnom ročníku, pričom z troch (2010, 2012 a 2014) si odniesol trofej pre celkové víťaza. Naprázdno „hobáci“ necestovali domov ani tentoraz, Michala Višňovského vyhlásili za najlepšieho obrancu turnaja. Zvíťazili hokejové talenty z plzenského tímu Pilsen Wolves pred HC Košice a HC Slovan Bratislava.

(jm)

Michal Višňovský sa stal najlepším obrancou turnaja.

Foto: Facebook Santa Claus Cup

PÄTNÁST KRAJÍN NA SLOVAK MASTERS OPEN V SQUASHI

Budinský obhájil veteránske zlato

Nestor Ľubomír Budinský sa postaral o jediný domáci triumf na trojdňovom medzinárodnom squashovom podujatí Slovak Masters Open 2023, ktoré sa začiatkom decembra konalo v IMET Squash & Relax Centre.

MIKI KOČAN ML.

Jeden z piatich zakladateľov miestneho IMET Squash Klubu fungujúceho pod týmto názvom už od roku 2001 znova potvrdil, že popri funkcionárskej a metodologickej činnosti mu to stále ide aj s raketou v ruke. Napokon, v ostatnom národnom rebríčku SSQA figuroval Ľubomír Budinský (ročník 1958) na úctyhodnom 27. mieste. V trojčlennej finálovej skupine vekovej kategórie od 60 rokov na Slovak Masters Open 2023 si poradil s Čechom Pavlom Sládečkom aj s krajanom Jánom Kviečinským (Rakety.sk Hlohovec) hladko 3:0 na sety. Nadviazal na svoj celkový triumf pred roka.

Medzi najmladšou veteránskou garnitúrou MS 35+, respektíve WS 35+ sa presadili Čech Petr Veselý so zápasovou bilanciou 4-0 (na sety 12:2) pri formáte každý s každým a Angličanka Rachel Calverová, ktorá vo finále play-off zdolala 3:1 (1, 6-9, 9) prineskorosť sa rozbiehajúcu Henrietu Lokšovic z Baldi Squash Clubu. Košičanke sa teda nepodarilo obhájiť prvenstvo z predchádzajúcej edície.

Ľubomír Budinský vo finálovej trojčlennej skupine neprehral ani set.

Foto: IMET Squash & Relax Centrum

V sekcii MS 40+ sa na najvyšší stupienok prebojoval Calverovej kolega z výpravy Albiónu Jonathan Gallacher, proti ktorému, žiaľ, musel zo zdravotných dôvodov odrieknuť finále Chorvát Damir Dolar. Zlato v skupine MS 50+ získal Maďar Péter Nagy; v rozhodujúcom dueli zatienil Malfána Roberta Sultanu 3:0 (7, 6, 8).

Organizátori pod vedením lídra slovenského reňkingu mužov Tomáša Tótha s hrdosťou mohli po tomto turna-

ji začlenenom do oficiálneho kalendára European Squash Federation (ESF) referovať o účasti reprezentantov až 15 krajín. Na štyroch kurtoch v dejisku na Mikuláša Schneidera-Trnavského 2/B neďaleko dúbavského severného vstupu do Liščieho údolia sa uskutočnilo dovedna 85 zápasov. V rámci kontextu stojí za pripomenutie, že toto dynamické športové odvetvie bude v roku 2028 v kalifornskom Los Angeles premiérovou súčasťou olympijských hier.

Z JEDNOTLIVCOV BOLI NAJLEPŠÍ DRÁPALOVÁ A GAJDOŠ

Opäť suverénna štvorka

Tohtoročný bowlingový rok zakončili naši seniori tak ako pred rokom Vianočným turnajom denných centier O pohár starostu Martina Zaťoviča. Poradie na medailových miestach bolo rovnaké ako v premiére. Suverénne opäť vyhralo Denné centrum 4. pred jednotkou a trojkou. Z jednotlivcov boli najlepší Helena Drápalová a Vladimír Gajdoš.

JOZEF PETROVSKÝ

Druhého ročníka Vianočného turnaja sa zúčastnilo 13 žien a 14 mužov. Účasť bola tentoraz poznačená chorobnosťou seniorov. Po skončení sa vyhodnotilo najlepších desať výkonov u žien a mužov. V každej kategórii s bodovalo systémom (10, 15, 13, 11, 8, 6, 5...1.).

Ceny pre najlepšie družstvá a jednotlivcov odovzdali Martin Zaťovič, vedúca Oddelenia Dominika Malačinová a koordinátorka Rady seniorov Zuzana Marková. Po skončení sa vyhodnotilo najlepších desať výkonov u žien a mužov. V každej kategórii s bodovalo systémom (20, 15, 11, 8, 6, 5...1.). Momentálne najlepší dúbavský bowlingový hráč medzi mužmi Vladimír Gajdoš sa potom poďakoval starostovi, že podporuje športové ak-

Najlepší hráči – jednotlivci.

Foto: RL

Víťazné Denné centrum 4.

Foto: RL

tivity seniorov a vyslovil presvedčenie, že tomu bude tak aj v roku 2024. Na záver si všetci prítomní pochutnali na vianočnej kapustnici.

VÝSLEDKY – ženy: 1.H. Drápalová (DC/4) 142, 2.T. Vizínova (DC/1) 133, 3.M. Krčmárová (DC/4)104. **Muži:** 1.V.

Gajdoš /DC/3) 155, 2.P. Bellay /DC/1) 145, 3.L. Pokojný (DC/4) 109. **Denné centrá:** 1.DC/4 (H. Drápalová, M. Krčmárová, H. Uhráková, M. Štefanovská, D. Melicharková, V. Babitzová. L. Pokojný, M. Uhrák a S. Melicharek) 74 bodov, 2.DC/1 39, 3.DC3 31, 4.DC/2 7

TANEČNÍCI Z DISTRICT DANCE SI ODNIESLI TRI MAJSTROVSKÉ TITULY

Svetový úspech pre dúbavský klub

Tanečný klub District Dance už absolvoval množstvo zahraničných súťaží v Maďarsku, Českej republike, Poľsku, Taliansku, Slovinsku, Chorvátsku, Ukrajine, Dánsku, Macedónsku, Sardínii, ale aj v Sun City v Južnej Afrike.

Počas novembra sa konali v slovenskom meste Laško Majstrovstvá sveta IDO WORLD STREET DANCE SHOW CHAMPIONSHIPS 2023. Spojil 1441 tanečníkov z viac než 17 krajín a 3 kontinentov. Bojovalo sa o prestížny titul „majstra sveta“.

Zúčastnil sa ich aj dúbavský tanečný klub District Dance, ktorý trénuje v budove na Harmincovej a účasť mladých tanečníkov bola viac než svetová.

District Dance si po precíznej príprave tanečníkov odniesol neuveriteľné tri tituly majstra sveta a ďalších šesť titulov vicemajstrov.

Tanečný klub vznikol v roku 2008 a na Harmincovej trénuje od roku 2013. Venuje sa výučbe tanca i po-

hybovej príprave v štýloch hip-hop, show dance, breaking, street a disco dance. Na konte má mnoho úspechov a titulov z domácich aj zahraničných súťaží.

„Členom klubu sa môže stať každý od štyroch rokov. Vekový limit nie je určený, tanco sa u nás venujú i rodičia našich tanečníkov,“ hovorí Monika Šimeková, vedúca klubu, a zároveň dopĺňa, že tréningy prebiehajú v troch tanečných sálach, trvajú 90

minút, no pre najmenšie detičky 45 minút. Počas roka tanečná škola District Dance organizuje rôzne tanečné workshopy, cez leto zas denné letné tábory či sústredenia. Má zhruba 250 členov a pravidelne sa zúčastňuje rôznych súťaží. Tanečný klub získal niekoľko ocenení na Slovensku, ale i v zahraničí.

Do súťažnej skupiny sa môžu tanečníci postupne pripravovať svojím vlastným úsilím. (mš, red)

VÝSLEDKOVÝ SERVIS

HOKEJ

● **I. liga juniorov (U20), skupina Západ, 21. kolo:** HO Hamikovo – HOBA 1:3, **22. kolo:** HO Hamikovo – HOBA 3:6, **23. kolo:** HC Petržalka 2010 – HOBA 0:4, **24. kolo:** HC Petržalka 2010 – HOBA 1:7, **25. kolo:** HK Levice – HOBA 3:5, **26. kolo:** HK Levice – HOBA 2:3. **Priebežné poradie:** 1. HC Slovan Bratislava 60,... 3. HOBA Bratislava 55.

● **Kaufland extraliga dorastu (U18), 19. kolo:** HOBA – HK Dukla Trenčín 0:7, **20. kolo:** HOBA – MHKM Skalica 3:1, **21. kolo:** Vici Žilina – HOBA 5:3, **22. kolo:** HOBA – MŠK Púchov 3:2, **23. kolo:** HOBA – HKM Zvolen 1:5, **24. kolo:** HOBA – Barani Banská Bystrica 3:10. **Priebežné poradie:** 1. HC Slovan Bratislava 71,... 15. HOBA Bratislava 23.

● **Starší žiaci AA (9. ŠHT, U15), región Západ, Pohár Jozefa Gubalu, 4. kolo:** HK Ružinov '99 Bratislava – HOBA 3:2, **5. kolo:** HOBA – MMHK Nitra 3:1, **6. kolo:** HOBA – HK Ružinov '99 Bratislava 2:2, **7. kolo:** HK Dukla Trenčín – HOBA 8:3. **Priebežné poradie:** 1. HK Dukla Trenčín 13,... 4. HOBA 5.

● **Starší žiaci A (8. ŠHT, U14), región Západ, základná časť, 15. kolo:** HOBA – HK Lokomotiva Nové Zámky 4:1. **Konečné poradie:** 1. MMHK Nitra 26,... 7. HOBA 15 – postup do nadstavbovej časti o Pohár Jozefa Gubalu. **Pohár Jozefa Gubalu, 1. kolo:** HK Ružinov '99 Bratislava – HOBA 1:7. **Priebežné poradie:** 1. Slovan Bratislava-mládež 2, 2. HOBA 2.

● **Mladší žiaci AA (7. ŠHT, U13), región Západ, nadstavbová skupina Jozefa Gubalu, 2. kolo:** HOBA – HK Dukla Trenčín 2:4, **3. kolo:** HK Ružinov '99 Bratislava – HOBA 1:5, **4. kolo:** HOBA – MMHK Nitra 2:4, **5. kolo:** HOBA – HK Ružinov '99 Bratislava 0:6, **6. kolo:** HK Dukla Trenčín – HOBA 5:1. **Bez poradia.**

Mladší žiaci A (6. ŠHT, U12), región Západ, 15. kolo: HOBA – HK Lokomotiva Nové Zámky 2:4. **Nadstavbová skupina Jozefa Gubalu, 1. kolo:** HK Ružinov '99 Bratislava – HOBA 4:2. **Bez poradia.**

VOLEJBAL

● **I. liga junioriek, 9. kolo:** voľný žreb, **10. kolo:** ŠŠK Bilíkova – VK Nové Mesto nad Váhom 2:3 a 1:3, **11. kolo:** Palas VK Levice – ŠŠK Bilíkova 0:3 a 3:0, **12. kolo:** Hit UCM Trnava – ŠŠK Bilíkova 0:3 a 0:3. **Priebežné poradie:** 1. ŠŠK Bilíkova 50.

● **Kadetky, oblasť Bratislava, A-skupina, 6. kolo:** VK TAMI Bratislava – ŠŠK Bilíkova „B“ 0:3, **7. kolo:** ŠŠK Bilíkova „B“ – ŠŠK Bilíkova „A“ 0:3, **8. kolo:** ŠŠK Bilíkova „A“ – Slávia UK Dráček „C“ 3:0. **Priebežné poradie:** 1. ŠŠK Bilíkova „A“ 18,... 4. ŠŠK Bilíkova „B“ 5.

● **Kadetky, oblasť Bratislava, B-skupina, 6. kolo:** ŠŠK Bilíkova „C“ – Slávia UK Dráček „B“ 1:3, **7. kolo:** ŠŠK Bilíkova „C“ – VK IMA Bratislava 3:0, **8. kolo:** VKP Bratislava – ŠŠK Bilíkova „C“ 3:0. **Priebežné poradie:** 1. Slávia UK Dráček „A“ 23,... 5. ŠŠK Bilíkova „C“ 8.

▶ CYKLISTA TOMÁŠ SIVOK SA PO ŠTYROCH ROKOCH V ZAHRANIČÍ UPÍŠAL SLOVENSKÉMU TÍMU

Dúbravčan môže jazdiť so Saganom

Na prvý pohľad to nevyzeralo vážne. Na aprílových jednorazových pretekoch jazdcov do 23 rokov Trofeo Piva v Taliansku si pri páde poranil koleno a podpornú liečbu absolvoval doma v Bratislave. Dúbravčan TOMÁŠ SIVOK však z cyklistického pelotónu vypadol na celé tri mesiace a zdravotné patálie napokon viedli až k rozviazaniu zmluvy s tímom Friuli-Victorious. „Všetko zlé je na niečo dobré,“ vraví 19-ročný jazdec a už sa teší na sezónu v zoskupení, ktoré by mal zviditeľniť aj Peter Sagan.

JURAJ MARCINÁČ

Mal za sebou výbornú prípravu. Prvý raz v kariére ju absolvoval v spoločnosti veľkých hviezd profipelotónu, ako boli Wout Poels či Mikel Landa. Rozvojový tím Friuli-Victorious s väzbou na Bahrain-Victorious pôsobiaci v elitnej World Tour sa javil ako správna voľba. V polovici mája začal Tomáš Sivok znova naplno trénovať. Vyšetrenie magnetickou rezonanciou síce už vtedy naznačovalo, že koleno potrebuje operáciu chirurga, ale tím to nebral do úvahy. Nechal ho zaberať naplno, dostal sa do slušnej formy. Testy dopadli vynikajúco, a tak sa začiatkom júla postavil na štart Giro del Medio Brenta a o desať dní nato aj náročných etapových pretekoch Giro Ciclistico della Valle d'Aosta – Mont Blanc. „Tam z ničoho nič znova prišli bolesti kolena a nedokázal som dôjsť do cieľa štvrtej etapy. Bolo mi jasné, že ide o vážny problém. Ešte v ten večer som sa rozhodol, že to nebudem riešiť cez tím, a na vlastnú päsť som si spolu s agentom vybavil operáciu. Sezónu som teda musel predčasne ukončiť už v júli,“ opísal absolvent Základnej školy Pri kríži.

TYPICKÝ TALIANSKY PRÍSTUP

Jeho tím trval na tom, že ľavé koleno potrebuje iba oddych. Tomáš napriek tomu podstúpil v polovici augusta chirurgický zákrok. Operáciu poškodeného menisku a jablčka zveril do rúk špecialistu na športovú ortopediu Ernestovi Sivíkovi a jeho prácu si nevie vynachváliť. „Čítil som, že v stávke je celá moja kariéra. Tím v podstate nejavil záujem pomôcť mi. Zvolili taký typický taliansky prístup. Ešte do operá-

Tomáš Sivok (vpravo) počas prípravy s jedným zo svojich nových tímových kolegov.

FOTO – OSOBNÝ ARCHÍV TOMÁŠ SIVOK

cie sme spolu komunikovali, ale po nej sa mi možno aj mesiac vôbec neozvali,“ prezradil 5-násobný slovenský majster v rôznych vekových kategóriách.

Zdravotne je podľa svojich slov znova v stopercentnom stave. Vďačí za to kondičnému trénerovi Martinovi Šárimu a psychickej podpore od rodiny. „Dokonca som oprášil kamarátstva zo základnej školy, takže všetko zlé je na niečo dobré,“ vraví o náročnom období. „Sezóna bola taká, aká asi mala byť. Nič by som však nemienil. Osud to takto zariadil. Flintu do žita rozhodne nehádzem. Áno, jeden rok som bohužiaľ stratil, ale taký je profesionálny šport. Zranenia k nemu jednoducho patria, treba sa s nimi naučiť žiť a hľadať dopredu.“

DO TAKÉHO TÍMU SA UŽ NEVRÁTIM

Počas sezóny ho navyše bolestivo zasiahla správa o tragickom úmrtí 26-ročného Gina Mädera. Jazdec tímu Bahrain-Victorious podľahol ťažkým zraneniam po páde na pretekoch Okolo Švajčiarska. „Dost’ ma to zasiahlo. Gino bol môj prvý parták, dvojčička na sústreďení tímu Bahrain. Vytvorili sme si dobrý vzťah. Bol to veľmi inteligentný, ale najmä dobrosrdečný človek. Preto bola pre mňa táto tragédia veľká rana. Zhodou okolností som to sledo-

val v televízii, bolo to naozaj zdruvujúce,“ spomína Tomáš.

Koleno sa síce podarilo dať dokopy, ale o vzťahu medzi mladým Slovákom a jeho tímom sa to povedať nedá. Až sprostredkovane sa Tomáš dozvedel, že pre jeho zdravotné problémy sa Friuli-Victorious zdráha pokračovať v spolupráci – hoci mal zmluvu aj na ďalší rok. „Vtedy sme si aj s agentom povedali, že do takého tímu sa už nevrátim. Už by som sa v ňom necítil dobre. Dohodli sme sa na predčasnom rozviazaní zmluvy. Začali sme hľadať niečo iné a nakoniec to napodiv vyšlo tak, že zostávam v podstate doma.“

NIE JE TO AŽ TAKÝ ZLÝ NÁPAD

Tomáš Sivok sa dohodol na ročnom pôsobení v kontinentálnom slovenskom tíme Pierre Baguette, ktorého športovým riaditeľom bol v tejto sezóne Juraj Sagan. A v budúcom ročníku by mal v jeho drese absolvovať niekoľko pretekov aj jeho úspešnejší brat Peter. Vidina zajazdiť si v jednom tíme s trojnásobným majstrom sveta je určite lákavá. „Veľkú rolu to nehralo. Azda iba v tom, že Peter môže dopomôcť k tomu, aby mal tím kvalitnejší kalendár či silnejšiu sponzorskú podporu. Ale nejaký efekt v štýle wau, budem jazdiť s Petom, také niečo sa nekonalo,“ tvrdí Tomáš. Návratu na Slovensko sa

spočiatku bránil. Od pätnástich rokov jazdil v zahraničí a vnímal to ako krok späť: „Potom som si uvedomil, že to nie je až taký zlý nápad. Tím mi dokáže ponúknuť výborné zázemie pre môj rozvoj, aby som sa reštartoval v nadupanom kalendári podujatí. Zapáčila sa mi aj vízia majiteľa Borisa Horvátha, ako a kam chce posunúť tím. Pozerá sa na cyklistiku tak, ako ju na Slovensku doteraz ešte nikto nevidel. Do svojho projektu vnáša výborné nápady a odhodlanie niečo u nás v cyklistike dokázať. Športoví riaditelia ako Ján Valach a Juraj Sagan sú zárukou vysokej profesionálnej úrovne. Myslím si, že na svete je málo kontinentálnych tímov, ktoré dosiahnu takýto level.“

Pierre Baguette netají ambíciu pracovať sa raz medzi prokontinentálne tímy. Tomáš Sivok by mu k tomu rád pomohol. Prípravu, individuálnu aj tímovú, absolvuje v Španielsku, prvé preteky by mali prísť na rad vo februári. „Očakávam, že sa opäť vrátim k cyklistickej všestrannosti, ako to u mňa bolo aj v minulosti. Nepôjdeme už čisto po vrchárčine ako vo Friuli. V Pierre Baguette by zo mňa chceli spraviť znova klasikára, aby som mohol útočiť na víťazstvá v pretekoch, nie len prísť do cieľa s najlepšimi.“ Jeho predstava je taká, že po roku opäť vyskúša zahraničný angažmán. Zároveň však dodáva: „Nikdy nehovor nikdy.“